

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

8-hasabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitár hora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, március 9.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreik: Aradi kereskedők és iparosok mozgalma.
A vihar elismült.
A sabaci államcsíny előzményei.
Egyről-másról.
Verseny a gépipar terén.
Helyárok fölemelése az Aradi Nemzeti színházban.
Arad a vigécek ellen.
A Kölcsey Egyesület csődje.
Morányi egy úri kisasszony ellen.
As aradi színház új korszaka.
A megkorrigált ítélet.
Három táncmulatság.
Megnyitó dissz-oladás.
Somogyi letartóztatás.
Kegyelem a bitófa alatt.
Közművelődési ügyek.
Kihívás Kecskeméthy miatt.
Tárca: A boszton. Irta: Zima Tibor.
Csarnok: A szombati mécses. Irta: Móra I.

Aradi kereskedők és iparosok mozgalma.

Arad, március 8

Segíts magadon, az Isten is megsegít. Így mondja ezt a régi példabeszéd. Ennek az arany igazságát ismeri el az Aradvidéki iparegyesület, midőn társulva az Aradi Kereskedők Körével és a Kereskedelmi testülettel, holnap, vasárnap monstre gyűlést tart a városházán abból a célból, hogy a megrendelések gyűjtését tilalmazó törvény kijátszása ellen a szükséges akciót megindítsa, más részről a hatóságokhoz

és a kereskedelemügyi miniszterhez a mai hiányos és helytelen intézkedések pótlása végett fölírjon.

A törvény világosan előírja, hogy a magán feleknél a megrendelést gyűjtő utazónak csak akkor szabad megjelenni, ha arra az illető fölhivta. A törvénynek ezt a kereskedőinkre és iparosainkra egyaránt sérelmes pontját azonban még sem akarják megváltoztatni, a sérelem ugyan is nem abban van, hogy az utazó meghívó levéllel magánfélhez is mehet, mert hiszen ennek megtiltása a személyes szabadság korlátozása volna, s megsemmisítené a verseny rugóját. Sérelmes ez a pont azért, mert a mi jó közönségünk részint szánalomból, részint nem törődőségből és kíváncsiságból meghívja az utazókat, akik azután győzik szóval, biztatóval, usztatóval, hogy közönségünket a megrendelésre rávegyék s ez által kereskedőinktől és iparosainktól százezrekre menő forgalmat elvegyenek s azzal a bécsi, ausztriai, vagy akár budapesti kereskedők és iparosok forgalmát s jövedelmét gyarapítsák.

Pedig kereskedőink és iparosaink a mi polgártársaink, kik éppen úgy hozzájárulnak adófilléreikkel a közköltegekhez, mint akármelyikünk, s ha jövedelmük csökkentésével őket gyöngítjük, elvégre is az állandó terhek megmaradván, azokkal magunkat terheljük. A megindítandó társadalmi akciójukban nekik segédkezni tehát, önmagunk iránti kötelességünk is.

De van ennek a dolognak egy másik oldala is. Ha azok, akik tehetősebbek s éppen ezért szebb és jobb árukat igényelnek, másnann hozatva elégitik ki igényeiket, akkor sem a kereskedelmünk, sem az iparunk nem fejlődhetik, mert a fejlődésnek, előre menésnek a kereslet adja meg a rugóját.

Iparasaink a már két ízben tartott karcsonyi kiállításon bemutatták s kereskedőink berendezkedése pedig biztos adat arra, hogy a legkényesebb kívánságokat is kitudják elégiteni. Jogos tehát a közönséghez való kérelmük, hogy azokat, kik társaik a teherviselésben, ne hagyják el akkor, mikor érdekeik előmozdításáról van szó. Nem áldozatot kívánnak ők a közönségtől, hanem érdekeiknek istápolását és egy kis hazafiságot. Csak arra kérik a nagy közönséget, hogy utasítsák vissza és ne írják alá az ezrével érkező leveleket, melyeket a külföldi cégek csak azért küldenek, hogy utazóik a törvény kijátszásával üzletet köthessenek.

Pártolják a helybeli kereskedelmet és ipart, mert csak úgy lesznek ezek is képesek fejlődni és minden igényt kielégíteni.

Ebben a nagy akcióban teszik meg most az első lépést, s fölhevítjük a közönséget, hogy impozáns számban való megjelenése által bizonyítsa be, hogy kereskedőink és iparosaink kérő szavát megértette.

Nesnera Aladár.

TÁRCA.

A boszton.

Irta: Zima Tibor.

(Szerző tisztelettel kéri a konvencionálisan nyájas olvasót, hogy képzelje maga elé a következőket: reggel 4 órára jár az idő; a hajnal azonban egy cseppet sem tavaszi, sőt inkább sűrű és sötét, mint az a bizonyos éj. Ez a hasonlat annál inkább eszébe jutott a szerzőnek, mert megvan az a szél is, melynek tudvalevőleg egyéb foglalkozása nincs, mint hogy dühöng. Egy vendéglőből bali alakok szállingóznak ki, lakkipós, frakkos urak, kinek cilindere mellett még ott fehérik a ruhatári cédula. Ez is konvenció. Egy család jön ki az utcára, meg-latszák rajtuk, hogy reggel négy óra van. Elöl megy a familia szemefénye, egy 16—18 éves leány, mellette egy fiatalember, kinek külseje éppen nem üt el a fent leirt alakoktól. Most éppen a kultur-bes-tiárról folyik köztük a tárgyalás és holmi zsur-be-tyárokat szólnak, mert a mama még hallja, hogy mit beszélnek. Később azonban érdekesebb dolgok-rol is lesz szó. A papát és a mamát azt hiszem felesleges leírnom, mert minden bali-mama és bali-papa egyforma. Szerző egytálla bocsánatot kér, hogy hóseinek nevét egyszerűen elhallgatja, de a név elvégre közömbös dolog. Ne méltóztassék meg-feledkezni a széről.)

A fiatalember: (fülébe cseng még a waltcer melódiaja, melynél a táncot abba-hagyták; dudol:) „Ah, mily szép ez a májusi est”

A leány: (vigan) Maga alapos tévedésben

látszik lenni. Ez először is nem est, másodsor pedig egyáltalán nem szép...

A fiatalember: Maga ma nagyon élces hangulatban van, mindenképen gunyolódni akar velem s már az sem tetszik, hogy ezt a waltcert dudolgom. Pedig tegnap még azt mondta erre, hogy a legszebb waltcer, amit valaha hallott. Kapcsolja össze a gallériját, mert megfázik, a szél épen szembefúj.

A leány: (nyeglén, mint aki hozzászózott következetesen az ellenkezőjét tenni annak, amit tanácsolnak neki) Olyan jól esik ez a friss levegő. Igaz, hogy a bosztonban kimelegedtem, de ez az utolsó mazurka lehűtött.

A fiatalember: (melankolikusán) De boldog maga, hogy egy mazurka is lehűtheti s egy boszton felhevítheti. Ismertem valaha én is ezt az állapotot. Ejjél előtt még engem is fel tudott hevíteni egy tour, de már suppe után szétfolyott minden reményem. Most már, a b'l végén nincs is ami szétfolyjon...

A leány: Remélem ez csak szójáték akart lenni, ha mindjárt nem is sült el.

A fiatalember: Gunyolódjon csak, ahelyett hogy azon a rövid uton, ami hazáig van, le-tárgyalnánk a mi kis incidensünket. Az isten áldja meg, huzza összebb a gallériját, mert meghül.

A leány: (a galléria kapuzőnját fejére huzza és begombolja) Na, hogy ne panaszkodjon.

A fiatalember: Még mindig bele van bolondulva a bosztonba?

A leány: (mintha a kérdést nem hallotta volna) Csakhogy már ezen is túl vagyunk. (Szü-

net.) Hál' istennek most már ennek is vége van.

A fiatalember: (előbb felderül az arca, azután szól) Hogy-hogy? (Örömmel.) Komolyan kiábrándult abból az undok táncból?

A leány: Miféle „undok” táncból?

A fiatalember: Hát a bosztonból.

A leány: En egy szóval se mondtam.

A fiatalember: Nem az imént örült annak, hogy már vége van?

A leány: Hogy került egyáltalán szóba a boszton? Dehogy ábrándultam ki belőle. Annak örülök, hogy ezen a mulatságon is szerencsésen túl vagyok. Azt gondolja, hogy amit én tizenöt, vagy hány táncórán keresztül nagy nehezen megtanultam, azt egy szükkörű mulatságon egyszer felhasználom s akkor vége van, s hogy majd olyan nagylelkűen megvetem én is, mint azok teszik, akik nem tudják megtanulni? Már olyan bolond nem vagyok.

A fiatalember: En megtudtam volna tanulni, ha akartam volna. De én ilyen csunya táncokat elvből nem tanulok meg.

A leány: Hát akkor nem táncolja. En táncolom, mert nagyon divatos tánc s nekem határozottan tetszik.

A fiatalember: (valami jó gondolat jutott az eszébe) Ez az érvelése egészen a lányokra vall. Öltözködnék divat szerint, táncolnak divat szerint, zsuroznak divatból s ha valamelyik ruha kiment a divatból, utólag fognak rá annyi rossz-szat, amennyi jóval illeték előbb. Milyen harc volt a fűző ellen s nem volt a világon orvos, aki el tudta volna h tetni a nőkkel, hogy az ártalmas. Fordult egyet a divat s ma minden

Horánszky mandátuma Horánszky Nándor, a szépsii választókerület országgyűlési képviselője, kereskedelemügyi miniszterre nevezetve ki, a törvény értelmében kénytelen volt szépsii mandátumáról lemondani. De ugyancsak a törvény értelmében újra megválasztható, ugyancsak Szepsiben, szóval csupán a törvény formáságának lesz elég téve, mikor Szepsiben újra képviselőválasztást tartanak, mert a legtávolabbról sem férhet kétség ahhoz, hogy Szepsi ismét Horánszky Nándort választja meg, a ki azt a dicsőséget is meghozta Szepsinek hogy miniszter képviselője a kis-mezővárost az ország törvényhozásában. A képviselő választás határidejének kitűzése tárgyában Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke már átírt Abaujmegyéhez. A választás előreláthatólag március 22-én lesz.

A zichy falvai mandátum. A Zichy-falva választókerületben képviselővé választott Karácsonyi Jenő gróf ellen beadott petíció dolgában ma délben hirdette ki a Kuria határozatát Paiss Andor tanácselnök. A Kuria a bizonyítási eljárás főlvetelét elrendelte a kérvényben foglalt vesztegetés, etetésítés és presszió vádjának több pontjára vonatkozólag; de elrendelte a Kuria a bizonyítást a választásvédő részéről felhozott ellenbizonyítékoknak csaknem egész anyagára is. A vizsgálat során öb, mint ezer tanút fognak kihallgatni. A vizsgálat vezetésével a Kuria a temesvári kir. ítélőtábla egyik bíráját bizta meg.

A vihar elsimult.

(A Képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 8.

Botrány volt tegnap, folytatása ígérkezett, természetes, hogy a Ház megtelt, de különösképen megtelt a karzat — szinte a rogyásig.

— Lássuk! Haljuk a botrányt!

Ez a felhívás tükrözött vissza a szemekben. De hát a botrány elmaradt, mert még az ülés előtt kiszedte a méregfogakat Széll Kálmán és Apponyi Albert.

Tényleg hiba történt; Kubinyi, a ki ítélkezett, esküt nem tett, tehát az ítélet nem állja meg formailag a sarat.

Ez megnyugtatólag hatott és hasztalan akart a szélbali tábor legzajongóbb serege újabb botrányt, nem sikerült. Megszűnt a hangulat. Az ülés képe mindazonáltal érdekes maradt Kubinyi férfias kijelentésének és Münnich Aurél határozott fellépésének nagy hatása volt

és a mi keserűség még megmaradt, azt végkép eliminálta a Széll Kálmán miniszterelnök éppoly higgadt, mint érélyes kijelentése, hogy Ház tanácskozásának erőszakos megszakítását helyteleníti.

A mi a revíziót illeti, azt maga is kívánja.

Az ellenzék még okvetetlenkedett kissé, a mikor Kubinyi letette az esküt, de az már nem számított, inkább komikus volt. A legkomikusabb pedig Rakovszky István.

— Nos, hát ennyi az egész, — kérdezték a hölgyek udvarlóiok seregétől.

— Nem elég ez?

— Óh kérem, egy kis viaskodást, egy kis botrányt akartunk mi látni! Óh milyen irigyek is maguk. Akkor csapnak zajt és komédiáznak, a mikor itt nem vagyunk, ha pedig eljövünk, fontoskodnak és unalmasak.

És az volt a helyzet szignaturája, amit ez a bájos, elmés uri hölgy oly találóan jelképezett.

Az ügy elintézése után már komoly ügyeket tárgyaltak.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Széchenyi Gyula gróf, Wlassics Gyula, Lukács László, Darányi Ignác, és Plósz Sándor miniszterek.

A diósadi mandátum.

Napirend előtt.

Kubinyi Géza szólal fel: elodázhatlan lelkiismeretbeli kötelességének tartja, hogy a helyzetet tisztázza. (Nagy zaj az ellenzéken. Felkiáltások. Kérdezte volna meg előbb lelkiismeretét.) Nagyon csodálja, hogy a függetlenségi párton nyugtalanságot idéz elő az ha valaki lelkiismeretére hivatkozik. (Felkiáltások: Későn!) mégis lelkiismeretbeli és becsületbeli kötelességének tartja bejelenteni, hogy tévedés folytán mint az V. bíráló bizottság tagja mai napig az esküt le nem tette. Talán csak nem befolyásolja egy becsületes, tisztességes embert meggyőződésének nyilvánításánál az, hogy ő az esküt le nem tette. (Helyeslés a jobboldalon. Óriási zaj és ellenmondás a szélbalon.) Kéri a Házat, hogy e tévedés jóvátétele végett engedjék meg neki a bíráló bizottsági tagsági eskü letétele. (Helyeslés a jobboldalon, élénk ellenmondás a szélbalon.)

Madarász József a házszabályokhoz kíván szólni. A házszabályok 36. szakasza elrendeli, hogy a bíráló-bizottság tagjai a működés előtt az esküt kötelesek letenni. Most feláll Kubinyi Géza és kéri, hogy az esküt utólag illetéktelen ítékezés után tehesse le. En, Madarász József,

teljes meggyőződéssel az igazság érdekében ezen kérés teljesítése ellen tiltakozom.

Elnök: Kubinyi Géza spontán nyilatkozata világosan bizonyítja, hogy mulasztás követte tett el. E mulasztás egy részéért a felelősséget magára vállalja. Es minthogy Kubinyi Géza kijelentése következtében a jóhiszeműség hiányának még gyanuja sem foroghat fenn, felszólítja őt az eskü utólagos letételére.

Vita az eskü miatt.

Szederkényi Nándor: Mindenki ismeri a tegnapi ítéletet, most az egyik bíráló-bizottsági tag feláll és kijelenti, hogy bizottsági esküt nem tett, tehát illetéktelenül ítelt. Nem akarja ez ügyet bővebben taglalni, azonban a polgári bíróságnál előfordulható esetekre való tekintettel elvárja az igazságügyminisztertől, hogy ha a bíróság kebelében ily eset fennforog, ha egy bíró félreértes eselén nem teszi le az esküt, mikép fogna ő intézkedni. A házelnököt felelősség nem terheli, tisztán csak a bizottság elnökét, akinek mulasztása miatt le kell vonni a konzekvenciákat, és beadni rögtön lemondását. (Élénk helyeslés a szélbalon.)

Kossuth Ferenc: Tény, hogy Kubinyi Géza t. képviselőtársam saját maga elhatározásából azt a kijelentést tette, hogy ő esküt nem tett, világos bizonyítéka annak, hogy ő tévedésben volt, de e tévedése, mulasztása jóhiszemű. Azonban a házszabályok 36. szakasza azt rendeli el, hogy a bíráló-bizottság működése előtt tartozik a bizottsági elnök meggyőződést szerezni arról, hogy a bizottsági tagok mindegyike letette-e az esküt. A bizottsági elnök tehát a legnagyobb mulasztást követte el; midőn e kötelességének eleget nem tett s az ő férfias meggyőződésére bízom, hogy a konzekvenciát vonja le. (Élénk helyeslés a szélbalon.)

Münnich Aurél: Teljesen igazuk van az előttem szólott t. képviselő társaimnak, hogy a házszabályok 36. §-a kötelességévé teszi a bíráló-bizottság mindenkori elnökének, hogy a tárgyalások megkezdése előtt meggyőződést szerezzen arról, hogy a bíráló bizottság tagjai letették-e az esküt vagy nem. Midőn ezen alkalommal engem ért a megtiszteltetés (Óriási zaj a szélbalon. Felkiáltások: Szépen megfelelt neki!), hogy az V. bíráló bizottság elnökének választottak, a magam részéről az ellenőrzést eléggé gyakoroltam, amiben elég nagy tekintélyre, a Ház igen t. elnökére hivatkozhatom. (Helyeslés a jobboldalon.) Közben azonban Ebergényi Sándor bizottsági tagságáról lemondott s a Ház helyére Kubinyi Gézát jelölte ki. Itt következett be a tévedés. (Felkiáltások: Mulasztás!) Legyen hát mulasztás, melyet nyíltan és tölem várható férfiasággal bevallok. Különben Kubinyi Gézának férfias és minden tekintetben korrekt nyilatkozata mindenkitől elfogja a kérelmet háritani, hogy csak tévedésből történt,

lány reform-ruhában jár s szidja a midert, mint a bokrot.

A leány: (akitől senki se kívánhatja, hogy bál után reggel négy órakor caféoljon, érveljen és indokoljon) Nem ért maga ehhez.

A fiatalember: Jó, megengedem, de ahhoz már értek, hogy ma éjjel rosszul viselte magát velem szemben. Ha tudtam volna, hogy így végződik a mulatság, nem könyörgtem volna annyit a mamájának.

A leány: (minden szavából látszik, hogy inkább szeretne valamelyik barátóját elötte ma esti hódításával dicsekedni, min. unalmas szemrehányásokat hallgatni az udvarlójától) Minek könyörgött, nagyszerű... Tudta, hogy tanultam a bosztont, ha igazán szeretne maga is megtanulta volna.

A fiatalember: Ennek az ellenkezőjét én is mondhatnám. En vagyok a férfi s szokja meg, hogy a nőké az engedelmesség, a férfié pedig...

A leány: (közbevág) En nem szokok meg semmit s ha maga azt gondolja, hogy én ezt valaha el fogom ismerni, akkor nagyon szomorú házasság lesz köztünk. Más fiatalember legalább addig elismeri a nőket szemben tartozó udvariasságot, míg meg nem esküsznek, maga még nem is vőlegényem és már is úgy tesz, mintha nem tudom hány éves férj lenne.

A fiatalember: (egy kissé megijedve rövid gondolkodás után félték elhatározással) Jó én nem bánom. Menjen férjhez ahhoz az igénytelen joggyakornokhoz, mert az tudja a bosztont.

Képzeld el, hogy az a kivikszolt képű szőke majom is csak a maga kedvéért tanulta meg a bosztont s menjen férjhez ahhoz. Ha maga olyan urat szeretne magának, akinek férj volta eltörpül a boszton-tudománya mellett, ám tessék, — én nem akadályozom meg.

A mama: (aki eddig a férje karján haladva el-elzundikált az uton) Ne siessetek úgy, alig birunk követni. A legyeződet nem hagytad el?

A leány: (hangosan) Nem, itt van. (A fiatalemberhez) Mond valamit. Ma ott kezdődik a fiatalember, aki bosztont tud táncolni.

A fiatalember: Ezt köszönettel tudomásul vettem. Azt pedig maga vegye tudomásul, hogy nincs a világon lány, akinek a kedvéért a bosztont megtanuljam. Most meg már éppen nem.

A leány: Vezem észre. De vigyázzon: némely ember a kárán lesz okoz, másra az okossága kárt hoz.

A fiatalember: (meggondolva a dolgot, fordít a székerrudon) Bizza rám. Számítottam én s mindig félttem attól, hogy a maga "nagy" szerelmét akármilyen csekély dolog megsemmisíti. De hogy engem a boszton fog boldogtalanra tenni — (elháló hangon) azt sohasem hittem volna...

A leány: (kezdi sajnálni, hogy megtanulta a bosztont.)

A fiatalember: Ez fogja tönkretenni a mi boldogságunkat. Maga férjhez fog menni egy fiatalemberhez, aki nagyon jó boszton-táncos és egyéb semmi. En elfogok venni egy más lányt,

aki bosztont ugyan nem fog táncolni, de annál jobb feleség lesz.

A leány: (lemondással) Tegye ön öh azt...

A fiatalember: Látja, így távolodunk mi el egymástól. Az előbb én dudoltam egy áriát abból az operettből, amelyből maga most idézett. Kicsufolt érte és most mégis megkívánja, hogy én szónéklül türjem el ezt az idézetet. Egyébiránt most már mindegy. Elkísérem házalg magukat s megyek lumpolni. Reggeire elfelejttem az egész táncmulatságot, a bosztont, ezt a beszélgetést, mindent, még azt a napot is, mikor először ültünk ketten a lugasban... Még egy pár átvirasztott éjszaka s kész a fátyo! ami közös multunkra. En jobbra megyek, maga balra. Mig a maga ura bosztont fog táncolni, addig én olyan karriért csinállok, hogy irigyelni fognak. Minden bálban csak a principálisom leányával fogok táncolni, annak fogok udvarolni és megalapítom a jövőmet. Különben is a leány nagyon szép s egész ügyesen táncolja a kvadrillt. De ma éjjel még kimulatom magamat.

A leány: (a hosszú predikáció alatt magába szállt s most fél, hogy csakugyan így fog történni a dolog) Ne tegye kérem, ne tegye. Igérje meg, hogy innét egyenesen hazamegy, hogy nem fordul vissza a kávéházba és hogy avval a pisze békával nem fog táncolni, a ki úgy ugrál a négyesben, mint egy drótmajom.

A fiatalember: (most már valamivel bátrabban) Ne hát azért is elmegyek.

hogy Kubinyi nem tette le az esküt. Kéri a Házát, várja be az V. bíráló-bizottság további intézkedését, s azután ítéljen. (Nagy zaj) a szélbalon. **Felkiáltások:** Nem várunk többé! Mondjon le! Vonja le a konzekvenciákat!

Barta Odön felhossa a *Budapesti Napló* mai cikkét, mely azzal vádolja az ellenzéket, hogy szubjektív okokból botrányt csinált. Tiltakozik e felfogás ellen, mert az ellenzéknek a felháborodásra jogos oka volt. Ime, Issekutz, a ki személyesen volt a kerületben és vezette a vizsgálatot, nem tartotta megsemmisítendőnek az ítéletet, míg Kubinyi Géza, a ki a tárgyalások elején ott sem volt és esküt sem tett, ítéletet is hozott és megsemmisítésre szavazott. Itt kétségtelenül tapasztalható, hogy a házszabályokban hézagok vannak és revízió alá kell venni azokat.

A miniszterelnök nyilatkozata.

Széli Kálmán miniszterelnök előre bocsátja, hogy a Ház tanácskozásán ilyen erőszakos megszakítás és megakadályozás nem helyesli. (Tetszés jobbról.) Barta felemeltette Ebergényit, a kire nézve azt állította, hogy úgy tűnik fel, mintha csak azért nevezte volna ki, mert a kerületére szüksége volt. Biztosítja őt és mindenkit, hogy Ebergényi kinevezését még az általános választás előtt elhatározta.

Attér a konkrét esetre. Már régebben mondták, hogy a kuriai bíraskodásnak és házszabályoknak hézagai vannak, a melyeket pótolni kell. Arra kéri a házat, hogy várja meg a további tapasztalatokat és azok alapján majd a háznak konkrét indítványt fog tenni a revízió iránt. Egyé azonban már most is előre bocsát s ez az, hogy a bíráló bizottságok ítéletét megváltoztatni nem lehet. (Élénk helyeslés.) Az a kérdés már most, hogy van-e felülbírálati joga a háznak? Hát elfordulhatnak formai hibák, a melyekről a ház vitába bocsátkozhatik, de az ítéletet revízió alá venni lehetetlen. A formai dolgok bírálata és revíziója tekintetében majd előterjesztést tesz. (Helyeslés.)

Kubinyi Géza személyes kérdésben kijelenti, hogy mikor a bizottságban Barabás felvetette a kérdést, hogy vajjon ő (Kubinyi) résztvehet-e a tárgyaláson, felszólította Abaffyt, hogy bírálja őt is meg. Abaffy kijelentette, hogy nem lát okot arra, a miért a szólo nem bíraskodhatnék. (*Rakovszky* István herohan a terembe, meglátja Kubinyit, megvakarja a fejét és a helyére szalad. Ez a jelenet óriási derűtséget keletkezett.) Kubinyi még kijelenti, hogy az egész ügy érzelmi dolog és a tisztesség kérdése. Ezzel pedig eljárása teljesen megfér. (Helyeslés, tetszés jobbról.)

Kubinyi esküje.

Elnök felszólítja Kubinyi Gézát, hogy mint bíráló bizottsági tag tegye le az esküt.

(Megállnak a lakás kapuja előtt.)

A leány: (dacosan) Es én azért is tovább táncolom a bosztont, tudja.

A mama: Hála Istennek.

A papa: Csak hogy itthon vagyunk. Még négy órát alszom reggelig és félkilenc órákor hivatalba. Borzasztó, milyen álmos leszek én holnap.

A fiatalember: (bucszuk) Csókolom a kezüket. Kiszühand. (Mehajtja magát s sorba kezefog. A család eltűnik a kapun.)

A leány: (a szobája közepén áll, lefeküdni készül.) Rosszul csináltam a dolgot, kár volt hengegni. Ha én ezt tudom, istenem. Feltétlenül engednem kellett volna; amilyen szenvedélyesen beszélt, még képes lesz megtenni, amit mondott.

A fiatalember: (a ház előtt áll és gondolkodik) Menjek, ne menjek? Csak legalább a szél ne fujna, pedig ha tovább megyek hazafelé, egész uton szembe fog fujni. Es milyen hideg van...

A leány: (szeretne az ablakon kinézni, de nem mer) Csak eljönné holnap. Megfogadnám neki, hogy többé soha, soha nem táncolok bosztont, (félíg sirva) az ördög vigye el azt is, aki feltalálta.

A fiatalember: (némi habozás után) Eh, hazamegyek. Holnapra megtanulom a bosztont, ha mindjárt bele is török a lábam. Fogadom, hogy egy nap mulva különben fogok táncolni, mint az a majomképu joggyakornok. Az ördög vinné e: azt is, aki feltalálta...

Felkiáltások az ellenzéken: Nem hallgatjuk!

Lukács Gyula: Eső után köpönyeg!
Rakovszky István: Menjünk ki, ne hallgassuk! (Az ellenzék nagy része kivonul.)

Kubinyi Géza leteszi az esküt.
Nyegre László jegyző bejelenti, hogy Madarász József indítványt jegyzett be a magyar nyelv édekében.

Elnök: A képviselő ur kedden indokolja meg indítványát.

A napirend.

Szünet után

Elnök előterjeszti, hogy a Horváth Gyula által bejelentett mentelmi ügyben a mentelmi bizottság mátol számított 10 nap mulva tartozik jelentést tenni.

Következett a bizottsági tagok választása. Az igazságügyi bizottságba megválasztottak: Györffy Gyula, Barta Odön, a közlekedésügyi bizottságba: Major Ferenc, a közigazgatási bizottságba: Ugron János, a vízügyi bizottságba: Teleki Gyula gróf, a Horvát-Szlavon-Dalmátországgal kötendő pénzügyi egyezmény előkészítésére kiküldött országos bizottságba: Hieronymi Károly.

Hertelendy Ferenc indokolja a földmivélsügyi miniszternek a csorbatói birtoknak a állami kincstár részére történt megvásárlásának jóváhagyásáról szóló törvényjavaslatot.

Buzáth Ferenc elfogadja a törvényjavaslatot, mert az indokolás azt mondja, hogy a nemzeti érdeket a Csorbató környékén meg fogja védeni e megvétel, azt jegyzi csak meg, hogy ez a nemzeti rdekek megvédésére kevés és e helyen felesleges intézkedés. Kívánja, hogy olcsóvá tegyék a közlekedést e helyre. Az idegen honosok magasabb földadót, községi pótdadót fizessenek. A zsidók bevándorlását és garázdálkodását meg kell akadályozni.

Darányi Ignác földmivélsügyi miniszter kijelenti, hogy a törvényhozás alaposan foglalkozott e tárggyal, és a felhozott kérdéseket mind latba vetette. Ami a felvidéki ki- és bevándorlást illeti, a kormány intézkedik, de itt nem szabad felekezeti szempontok szerint járni el. (Élénk helyeslés.) Buzáth Ferenc azon intésével szemben, hogy máskor ilyenemü kiadásoktól tartózkodjék, kijelenti, hogy ezt nem fogja követni. Mindenben az ország érdekeit tartja szem előtt. Kéri a javaslat elfogadását. (Eljenzés.)

A javaslatot egyhangulag elfogadták, ugyszintén tudomásul vették az *Erzsébet* királyné szobor-pályázatra vonatkozó jelentést.

Következtek a kérvények.
Várady pártolja, hogy a tervezett új egyetem Kassán állittassék fel.
Kossuth Ferenc az állami tanitók fizetésjavítását célzó kérvényhez szól pártolólag.

Wlassics Gyula kultuszminiszter kijelenti, hogy a tanügyi törvény reformjának kapcsán rendezni fogják a fizetéseket, és pedig első sorban az állami tanitókét, aztán a többiét. Természetesen hazafias nemzeti érzést és szellemet követelnek a segélyezésnél.

Lengyel az ülés végén jelenlévők csekély számára való tekintetből megolvastatni kéri a képviselőket. Mivel csak 84-en voltak jelen, elnök az ülést felfüggesztette. Negyedóra mulva folytatták a napirendet.

Major és Kossuth a székely vasutak kiépítését kéri.

Wlassics miniszter megígéri, hogy ki fogja eszközölni a nem állami tanitók vasuti kedvezményét.

Hétfőn folytatják a belügyi tárca költségvetését.

TÁVIRATOK.

Henrik herceg Amerikában.

Westen Point, március 8. **Henrik** herceg az itteni diszszemletéren szemlélet tartott hat kadétszázadon. A szemle után a herceg nagyon elismerően nyilatkozott a kivonul csapatok magatartásáról.

New-York, március 8. **Henrik** herceg ma este ideérkezett. Hohenzollern-yachton előfordult vörhenyeset miatt a herceg szállóban lakik.

Az olasz hadgyakorlatok.

Róma, március 8. A hadügyminiszter meghívására báró *Pasetti* kvirináli *osztrák-magyar nagykövet* és neje, továbbá a nagykövetség személyzete jelen volt a lovassági tisztek felsőbb lovaglói iskolájának mai gyakorlatain. A hadügyminiszteren kívül a király szárnysegéde is megjelent a gyakorlatokon. *Pasetti* gratulált a miniszternek az iskola kiváló sikeréhez.

A sabaci államcsiny előzményei.

(A szerb kormány panasza.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 8.

A bécsi szerb követ, kormánya megbízásából, ma hivatalos formában panaszt emelt *Goluchowszky* külügyminiszternél azok ellen a titkos agitációk ellen, melyeket a szerb dinastiával szemben a monarchia területéről, de főképp *Budapest*ről intéznek.

A szerb kormány biteles adatokat küldött bécsi követének, melyek arról tanuskodnak, hogy a titkos proklamációk csaknem kivétel nélkül *Budapest*en készülnek, ahol szerinte a *Karagyorgyevics*-párt állandó ügynökséget tart fenn, melyet bőven ellát pénzzel. A szerb kormány arra kéri a külügyminisztert, hogy akadályozza meg a Magyarországba jövő politikai üzemeket.

Ezzel kapcsolatosan emlékezzünk meg *Alavantics* Rádó államcsinyének előzményeiről és részleteiről, melyekre vonatkozólag *Mitrovicáról* az alábbi tudósítást kaptuk: *Alavantics* Rádó már hosszabb idő óta lakik *Mitrovicán* az apósánál. *Rajkovic* Bogdánál, a ki vagyonos ember. Ez tartotta el a családot. *Alavantics* gyakran utazgatott és sokszor hetekig volt távol hazulról. Különösen *Ujvidéken* és *Zimonytan* lehetett többször látni, de megfordult *Szent-Tamás*on is. A felesége révén rokonságban állott *Stefánovits* Milos drenovácai lakossal, a ki Szerbiában, *Sabac* mellett lakik. Ehez az emberhez járt el leggyakrabban *Alavantics* s ezeket a látogatásokat úgy intézte, hogy este ment és reggel tért vissza csolnakon.

A múlt hónapban többször érkezett nagyobb láda küldemény a külföldről *Mitrovicára*, de *Stefánovics* nevére. Ezeket a küldeményeket *Alavantics* vette át s éjjel szállította át *Drenovicára* *Stefánovics*hoz. Ezek a küldemények, mint most utólag kiderült, revolverek és szétzedett fegyverek voltak.

Alavantics ugyanis *Stefánovics*ot beavatta az államcsinybe. A tervet *Stefánovics* lakásán készítették elő. *Stefánovics* régebben szintén tagja volt a szerb hadseregnek, de leköszönt. *Alavantics* és ő mintegy száz főnyi csapatot toborzott össze *Drenovácon*. Ezt a csapatot, melynek minden egyes tagját megeskették, hogy a titkot el nem árulja — fegyverrel és revolverekkel felfegyverezték.

A terv az volt, hogy ez a csapat *Stefánovics* vezetése alatt e hó 4-én éjjel megjelenik *Sabac* alatt s a községen kívül elrejtőznek mindaddig, míg *Alavantics* riadót fuvat. Erre éjjelre bevonulnak *Sabacba* és megszállják a községházát és a középületeket. Így állapotott meg *Alavantics* *Stefánovics*csal e hó 3-án, mikor az utolsó találkozójuk volt s akkor pénzt is adtak embereiknek. *Alavantics* *Mitrovicán* és *Klecsek* szlavonai községekben is toborzott magának néhány embert. Ezeknek azonban csak az volt a feladatuk, hogy őt *Sabacba* kövessék s ott a parancsa szerint járjanak el.

Alavantics kedden éjjel *Mitrovicán* szerződött társaival csónakba ült. *Klecsek* szlavonai községnél, szemben *Sabaccal*, kiszállottak. Itt *Alavantics* kiadta emőereinek a ren-

deletet, hogy a mint a kúrtezt meg hallják, azonnal induljanak Sabacba s ha a vámörök utjukat állnak, löjék le őket. Ezután Alavantics tiz emberrel ismét csónakba ült, de ekkor már mint szerb tábornok, társai pedig szerb tisztí egyenruhában. Átveztek Sabacba. A vámörököt Alavantics magával vitte, hogy Klecsekről utána érkező hivei akadály nélkül mehessenek a szerb partra.

Alavantics azon hiszembben, hogy Stefanovics és emberei már ott vannak Sabac alatt, a község házában megfuvatta a riadót, mire megjelentek a csendörök és tűzoltók is, csak Stefanovics és emberei nem mutatkoztak, a kiket pedig legjobban várt Alavantics. Stefanovics ugyanis az utolsó pillanatban meggondolta a dolgot, talán árulástól félt, mert mikor este a felbérelt emberek megjelentek, hogy induljanak, Stefanovics elszedte tőlük a fegyvereket és valamennyit hazaküldte. Alavantics tehát hiába várt a kis csapatra.

A nyomozás úgy Szerbiában, mint Slavóniában folyamatosan van. Mitrovicából több szerb alattvaló a merénylet megghiusulása után nyomtalanul eltűnt.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: *I krek*, operette. Este: *Zsába* bohózat. (Páratlan bérlet.)
Hétfő: *Zsába*, bohózat. (Páros bérlet.)
Kedd: *Svihakok*, operette. Saharet táncosnő föléptével. (Bérletszünet)
Szerda: *Lotty ezredesei*, bohózat. Saharet táncosnő föléptével. (Bérletszünet.)
Csütörtök: *Zsába*, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Péntek: *Cigánybáró*, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: *Széchy Mária*, szimű. (Páratlanbérlet)

A zsába.

— Bemutató előadás. —

A színész élet sok keserősége közé tartozik, hogy a mikor a szive fáj, a lelke sajog, a szinpadra hívja kötelessége és ott mosolyog, nevet, kacag; mosolyával derűt szerez, nevével mulattat és a nagy közönség nem veszi észre, hogy a mókázó színész szemében a könny rezzen akkor — egy kedves pályatársnő elvesztése felett szorítva vissza bánatának könnyeit.

Künn a kórház halottas kamarájában egy fiatal színész nő koporsója előtt zokog a lesújtott férj, a kicsiny kis árva gyermek és a pályatársak ezalatt a *Zsába* bolondos mókáit üzik, mert circenses! a nagy közönség ezt kívánja tőlük, ha aközben meg is szakad a szívük.

A *zsába* című bohózat bírálata elé talán nem is illenének e sőtét elmékedések — de az élet nem ösmeri az újságok különböző rovatainak elhatároltságát, a vig rovatba belopja a rettenetes fájdalmat — a komoly rovatba becsempészi a komédiát, a humort — és felfordítja mindazt, a mit az emberi kéz, az emberi elme rendnek vagy rendszernek nevez.

A fővárosi lapok a *Zsába* budapesti premiérje alkalmából egyhangulag azt irták, hogy oly bolondos jókedvvel árasztja el e pompás bohózat a közönséget, hogy a legkomolyabb emberek is restellik, hogy oly nagyon sokat tudtak a darabon nevetni. Es ez nem túlzás. Hennequin és Duval, a bohózat szerzői, igazi francia esprit-vel dolgoztak, mely sziporkázik, valósággal felvillanyoz mindenkit.

A darab meséje röviden az, hogy Barisard párisi kályhagyáros (*László*) kalandok után szeret járni és hogy feleségének gyanuját elhárítsa, azt eszelte ki, hogy van egy hasonmása, aki kalandokba keveredik és hogy gyakran ő neki van az összecserélés folytán kellemetlensége. A kályhagyáros szemtelensége már anynyira megy, hogy ő, mint az ő hasonmása, je-

lenik meg saját lakásán, s felesége és anyósa előtt játssa el merész játékát.

A merész játék kezdetben sikerül is, de Susanne (*Angyal Ilka*) Scribe, a híres vígjátékíró egy unokanővére, ki nagybátyja darabjaiból az ilyen furfangokat ösmeri, segítségére jő a megcsalt fiatal asszonynak és ügyes furfanggal kideríti a turpisságot.

Ez volna a darab gerince — e körül pedig annyi a helyzet komikum, annyi az egészséges humor, hogy a közönség nem fogy ki a nevetésből.

Az előadás a jobbak közé tartozott. *László* a csapodár férj szerepében ma elemében volt, sok temperamentummal aknáztta ki szerepének előnyeit. Kitűnő partnere volt *Angyal Ilka*, ki a nagy Scribe rokonát játszotta a nála megszokott rutinnal és magas nívón álló jellemzési képességével.

A többi szerepekben *Tolnayné* (az anyós), *Komlóssy Ilonka* (Barisardné), *Palágyi* (orvos), *Fenyéri* (örnag), *Menszáros Margit* (*Zenobia*), *Nemess* (Theodore) és *Giréth* (inas) pompás bohózat: ensemblet alkottak. Valamennyien elismerésreméltóan játszottak és derekasan rászolgáltak a közönség zajos tapsára.

A bohózat nálunk is bevált és remélhetőleg soká fogja kellemesen szórakoztatni a közönséget. *Carolus.*

* A Bács-pár bucsuja. Végső napjait éli a Leszkay-rezsim. Még két hét s az új igazgató *Zilahi Gyula* lesz a gazda a színházban. A Leszkay-társulat pedig megy a szélrözsa minden irányában széjjel, ki ide, ki oda, mint ez már a színész-világban szokás. A távozók között a Bács-pár vesz először bucsút, mely az utolsó hét első napjaiban lép fel utoljára. Ezt az „utoljára” szót olyan formán értjük, hogy csak egyelőre utoljára, mert meg vagyunk arról győződve, hogy a derék művészpárt úgy a közönség általános szeretete, mint a saját maga szive hova előbb vissza fogja Aradra hozni a direktorváltás dacára is. *Bács Károly* és neje szül. *Maár Julia* több mint tizenöt esztendő óta állandó tagjai az aradi színtársulatnak s annak legnagyobb erősségét képezték mindenkoron. A kötelességtudó, ambiciózus színészpár a megszokott nívón jóval felülemelkedő művészetével a drámai előadásoknak valósággal lelke volt és sok zajos sikernek örvendett ezen a másfél évtizeden keresztül. Bucsuféléptük a *Nagymama*-ban lesz. A közönség előreláthatólag, meleg ovációkkal fogja kitüntetni a Pozsonyba távozó művészpárt s a mielőbbi viszontlátás reményében bucsuzik tőle. Megemlítjük, hogy a bucsu-előadáson fel fog lépni mint vendég *Bácsék* új igazgatója s az aradi közönség egykori kedvence, *Szendrey Mihály* is.

* *Saharet Aradon*. Szenzációs vendége lesz kedden és szerdán az aradi színháznak. *Saharet* a világhírű szép táncosnő, Budapestről két vendégjátékra lejön Aradra. Az ausztráliai származású művésznő hétfőn este érkezik Aradra. Mind a két fölépte rendes helyátrak mellett bérletszünetben lesz. Az első páratlan (11-ik) a második páros (12 ik) bérletszünet.

* *Beöthy László fegyelmi ügye*. A „Magyar Nemzet” megcáfolja annak hírét, hogy *Beöthy László*, a Nemzeti Színház igazgatója ellen, a belügyminiszter fegyelmi vizsgálatot indított a Sada Yakko-féle vállalkozásért. Ennek ellenében a *Hazánk* illetékes helyről szerzett értesülés alapján konstatálja, hogy a vizsgálat meg lesz, ha ugyan erős befolyások nem érvényesültek közben a kellemetlen ügy elmosásának céljából.

* *A Zichy-féle oratorium hangversenyt* rendező bizottság tagjai tisztelettel köretnek vasárnap (márc. 9-én) d. e. 11 órakor a megyeház kis tanácstermében értekezletre megjelenni. *Az elnökség.*

* *Nagy dalestély*. Az e hó 16 vagy 23-ikán tartandó *Bulss Pál* és kíséretének hangversenye iránt rendkívüli nagy érdeklődés mutatkozik és méltán, mert a jeles művész mély érzésével mindenkit meghódít. A hangversenyre

a jegyek java része, a város előkelősége által, már is lefoglaltattak, a fenmaradt jegyekre pedig még előjegyezhető íj. *Klein Mor* könyvkereskedésében. A hangverseny pontos napját legközelebb közölni fogjuk.

Egyről-másról.

(A nép romlatlan gyermekei. — A Balatoni rege és a szinpadí izlés. — A lábbal dolgozó művészet. — Zöldi Marci tragédiája. — Sic transit gloria mundi!)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 3.

A nép romlatlan gyermekei, — ez szépen van mondva, de ép oly hazug is, mint a legtöbb szép mondás. A ki látni akarja őket, a nép egyszerű és romlatlan gyermekeit, annak csak föl kellett fáradnia a héten a pestvidéki törvényszék tárgyaló-termébe, a pomázi férjgyilkossági hünügy végtárgyalására, a melyen rendre fölvonultak a falusi romlatlanok. A szorongásig telt terem mutatta, hogy sokan voltak kíváncsiak rájuk. S nos hát, láttuk őket. Az egyszerűeket és romlatlanokat. A szegényeket és együgyűeket, a kiké azonban, merjük hinni, sohasem lesz a menyeknek országa.

Láttuk fölvonulni a falu erkölcsös asszonyait, a kik csak addig erkölcsösek, a mig nem érdemes erkölcstelennek lenni; láttuk a pomázi Alfonz urat, a ki a csókjáért pénzt kap és láttuk a kellemetlen arcú, vézna némbert, a ki az urát rendszeresen csalja s végül elpusztítja, mert az kissé alkalmatlan, a szeretőnek pedig pénzt ad a csókjáért. Mindezeket láttuk s a nép romlatlan gyermekeitől utálattal fordultunk el. A közönség azonban törte magát a látásukra. Mert hiába, a gyilkos mégis csak érdekes alak, a gyilkosság pedig, pláne a férjgyilkosság, izgató dráma, a melynek az élet a szerzője.

Az élet pedig, — a mint mondani szokták — a legjobb drámaíró. Jobb drámaíró, mint akár *Herczeg Ferencz*, a kinek új darabjából éppen a dráma hiányzik. A *Balatoni rege* gyönyörű költemény, a publikum azonban drámát akar és nem bocsátja meg még a legkedvesebb írójának sem, ha dráma helyett költeményt ír, bárha a legszebb költeményt. E tekintetben nem értünk egyet a közönséggel. A mi meggyőződésünk az, hogy a „Balatoni rege” *Herczeg* legszebb szinpadí műve, a mely nem a bukást, hanem a legnagyobb diadalt érdemelné Ám a mindenható közönséggel miért szállnánk pörbe. Ez meddő munka volna, *Don Quijottek* való. Alkudjunk meg a közönséggel, s ha a közönség a felületeset szereti, hát adjunk neki felületeset.

Igy gondolkoznak a színházak és *Lotti ezredesei*-vel meg *Az aranyos*-sal traktálják a t. c. publikumot. S hogy okosan cselekesznek, bizonyos rá hogy e sületlenségek ötven előadást érnek egy végben, mig a „Balatoni rege” rövid élet után letűnik a játékrendről.

Hogy ez miért van így, nem érdemes tündöni rajta. Az ezerszemű Caeszar izlése kiszámíthatatlan; bizonyos csak annyi, hogy válára azt emeli, aki a képzeletére vagy az idegére, bárminő eszközzel is, legjobban tud hatni, vagy a ki valami szokatlant, valami rendkívülit nyújt neki. Most például az exotikum van soron. *Sada Yacco* után *Saharet*, az ausztráliai táncosnő, a kinek művésze e abból áll, hogy a lábával meg tudja igazítani a haját. Nem tudnok ugyan megmondani hamarjában, hogy mi ebben a művészet, de kétségtelenül kell benne lenni valaminek, mert a publikum megtapsolja és nem sajnálja a pénzt, melyet a látásáért adott. Szóval, a publikumnak tetszik az ausztráliai kigyóbölg. Tetszik neki, mert exotikus, valaminthogy egy-két attrakcióval, a mely a közönségnek az exotikum iránt való érdeklődésére spekulál, még meg lehet egy darabig nyitni a közönség erszényét, de azután vége. Ezt is megúnják s valami ujjal keil előállani megint.

Aminthogy a divat megőröl mindent. Kit ma szárnyára vesz a népkegy, ha népszerűsége nem nyugszik mélyebb alapon, annál keservebben fogja érezni, ha holnap vagy holnapután, de mindenesetre hamarosan lebukik a csillag-szférák magasából.

Senkisésem érzi ezt ma jobban, mint a főhadnagyból lett cigányprimás, az egykoron oly népszerű Zöldi Marci. Még nemrég rendőröknek kellett rendet csinálniuk a néptömegben, mely ott tolongott a kávéház előtt, a hol a Marci jászott. Lärmáztak, tolongtak, verekedtek, hogy lássák. Pedig nagyon közepes hegedős volt. De tudott ellenálhatatlanul mosolyogni az aszszonyokra, a kik bomlottak utána, és érdekessége tette az a két csillag, amely már nem volt a gallériáján. Világos, hogy ezekkel a kvalitásokkal egy darabig igen, de sokáig nem lehetett Marci vonzó. Ezt tapasztalta ő maga is és megint új terepűre vágyott. Beiratkozott egy színészközlőbe, de kiderült, hogy a színpadon még a közepes színvonalon is alul maradt. Innen is mennie kellett s miután s kvalifikációja másra nem képesítette, elhatározta, hogy — finánc lesz.

Tehát újra egyenruhára vágyott. Előbb azonban megpróbálta, hátha visszazerezheti a régi uniformisát. Célközvetlenül kihallgatáson jelentkezett a királynál; hogy minő eredménnyel, azt nem tudjuk, de sejtjük, hogy hiába. A hadseregbe nem térhet vissza már azért sem, mert méltatlanná lett rá a cigányprimási szereplése folytán. S mivelhogy nagyon leáldozott a napja s cigánybanda sem akad már, a mely a vezetésére akarná bizni magát, hát mégis csak finánc lesz a Marci.

— Sic transit gloria mundi! — sóhajtja rá a szemforgató bölcsesség.

De nemcsak a csinált nagyságok sorsa tragikus, ez a sorsa a valódi nagyságoknak is. Tegnap még nagyhatalmu miniszter valaki, a ki előtt ezer konclesó és bizelkedő hajlong, ma otthagyja a bársonyszéket, vagy a bársonyszék hagyja ott őt, s azontul ha megjelenik az utcán vagy a ház folyosóján, elsurran mellette száz is a régi bizelkedők közül, de nem veszi észre egy sem.

A szemforgató nagyképűség pedig ismét fölsóhajt:

— Sic transit . . .

Ami nem szabad tragikusan venni az ilyesmit. Csak a felfújt nagyságoknak fáj bukásukban ez a semmibevevés, a komoly lérfi, kit gond, munka és tapasztalatok érleltek bölcsesé, egyet mosolvog és tovább megy.

Verseny a gépipar terén.

(Félelvásás az aradi mérnök-egyletben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Érdekes felolvasás volt ma délután 5 órakor az aradi mérnök- és építészegyletben. Halász Jenő főmérnök ült a felolvasó asztalnál, aki Szathmáry Károly okleveles gépészmérnöknek egy tanulságos, esinos értekezését olvasra fel „Verseny a gépipar terén” címmel. Az értekezés szerzője fia Szathmáry Mihálynak, az aradi és csanádi egyesült vasutak főmérnökének s jelenleg Langollen-ben, Angliában tartózkodik, ahol szakmájába tartozó gyakorlati tanulmányokat folytat. Ezt a felolvasást ot-tani tapasztalataiból állította össze.

A népszerű modorban tartott értekezést a nagy számban megjelent egyleti tagok élénk figyelemmel hallgatták. A felolvasásból mutatóba közöljük az alábbi részleteket:

A gépészmérnök helyzete. Ebben az ádáz küzdelemmel folytatott mindennapi életben, a gépészmérnök helyzete épen nem kicsinylendő. Tudománya, különösen az üzlet szolgáltatásban, kénytelen minden fegyvert felhasználni, hogy első legyen a célnál. Szakmájának sokfélesége és fontossága a napi életben, a társadalom egyik fontos tényezőjévé tette. Textil-ipar, bányászat, fémmezmunkálás, élelem előállító-gépek, mint a malom-ipar, cukorgyártás és mezőgazdaság, stb. terén — víz, gőz, gáz, elektromos-gépek és vízművek stb. mind a gépészmérnök munkásságát igénylik. Az ipar és kereskedelem e sokféle ágában Nagybritanniában azonban, nem a mi fogalmainknak megfelelő gépészmérnök működik. Angliában, ahol e sokféle műszaki feladat, mint tényleges megoldás és gyakorlati kivitel lát napvilágot, elő-

nyösen csakély a mérnöki állásokban, ami értelmünkben vett hivatal. Ami van, annak legnagyobb része állami s családi összeköttetés nélkül, vajmi kevés ember juthat hozzá. — Itt nem is az ily hivatal a cél. Sokkal nagyobb jövő áll a mérnökember előtt, a magán üzleti életben; de tudományának az üzleti ismeretekkel kell karöltve működnie, mert másképp „az üzlet nem lesz üzlet.”

(A munkások helyzete.) Jelenleg a munkásokról Angliában a társadalom gondoskodik: 14 éves korukig a nappali iskolába járhatnak, azontul pedig, napközben kenyérkeresettel lévén elfoglalva, az esti tanfolyamra jár a tanuló, ha ép kedve tartja. Tetszése szerint hallgathat egy, vagy több tárgyat, beti 1—2 órában. Az előadók a közeli gyárak mérnökeiből kerülnek ki, a hallgatók írásbeli dolgozatait is ők terjesztik fel egy központi bírálóhoz. Sok haszna a jelenlegi rendszer mellett nincs e kiképzésnek, mert a munkások alig 5%-a veszi igénybe némi eredménnyel az előadásokat; holtba a kormány rendszeresen és gondoskodik ezen iskolák fejlesztéséről, a társadalom is nagyobb áldozatokat hozna a jó cél érdekében, mert sonasem tudhatja az ember, hol rejlik csirájában eltemetve a jövő Watt, Stephenson, Milton, Bessemer vagy Arwrights-ja.

(Gép- és kézimunka) Érdekes figyelemmel kíséreni, hogy a szerszámgépek tökélesbítésével hogyan alakul át a gyárak üzeme. Egy teljesen modern felszere ésü amerikai gyár, mely ezelőt 2145 emberrel dolgozott, most ugyan-azt a munkát 600-al teljesíti. Mikor Smith Adám megírta híres könyvét, melyben főleg az üzem gazdaságosságáról értekezett: büszkén említette, hogy „napjainkban egy ember 4800 tüt készít el gépen egy nap alatt.” Manapság másfél milliót képes előállítani. Akkoriban egy font tüt ára egy font sterling (24 kor.) volt, ma egy shilling (1 kor. 20 fill.) Modern gépekkel egy ember naponta 300 pár cipőt állíthat elő, kézzel a legügyesebb munkás sem bír 5 párnál többet készíteni. Ilyen és ehhez hasonló példát bőven találunk. Az angol gépgyárak többnyire rész munkát végeznek. Ön és, kovácsolás, minta készítés stb. külön-külön gyárban eszközölnének; ami egyrészt nagyon hátráltatja az egyöntetű kiképzést, másrészt pedig megdrágítja a munkát. Ez alatt nem a munkabért értem, mert Amerikában a munkás, igaz, hogy többet dolgozik, de aránylag többet is keres, hanem az elkészült áru árát. A félig kész munka egyik gyárból a másikba szállítatik, s innen van az, hogy Anglia belföldi forgalma oly óriási, hogy egyik tehervonat a másik sarkába lép. De ez is meg fog változni.

(Gyári élet). A műhelygyakorlat az, mely a kezdő munkásnál a legnagyobb nyomót hagyja, már csak fiatalágánál fogva is. Ha csak „madarászni” hagyjuk a kezdőt, hogy magára hagyva, rendszer nélkül szedje fel azt, amihez ép a véletlen hozzá segíti, akkor későbbben e figyelmetlenséget drága pénzen kell megfizetnünk. A kézi gyakorlat hiánya az, melytől ez „uszkáló ifjakat” meg kellene óvni. Egy két hónapot töltve egy-egy gyárban, épp csak hogy belekóstolnak egy-egy mesterség e. Sokkal is inkább igyekeznek a gépekhez, mely könnyebb munka, és önállóságot csak kis mértékben igényel. Ha aztán így 4—6 évet könnyelműen elfecsérelt, midőn rendes munkásnak állanak be, a gyár sanyli meg képzetlenségüket, mert a számla a szerszámkopás és anyagvesztéséget illetőleg nagyon is jelentékeny, ez okból a munkás képzésnél a kézi ügyességre különös gond fordítandó. Ugyanilyen elbírálás alá esik a munkások ellenőrzése is. Fizessük meg érdem szerint a fáradságot, de egyuttal követeljük az ellenértéket is. Ez a gyár szállítóképeségét is maga után vonja, de a munkás sem vallja kárát.

Ebben a tekintetben határozottan magasabb színvonalon áll az amerikai munkás. A gyárban szigoruan van tartva. Minden időpocsékolás pénzbírsággal jár. A csend, mely a gyárban honol, egészen meglepi az embert. Sok gyárban fürdő és toalette szoba áll a munkások kényelmére. Szekrények vannak felállítva a munkások használatára, melyben felső ruháikat tartják s mely az érkezéskor önmüködőleg nyílik meg. Trágár beszéd, iszákosság, veszekedés stb. tiltva van. Munka közben — volt rá eset — még a megbomlott haj feltüzéseért is megbüntették a munkásnót. A gyárakban az

emberek inkább a lovakhoz és rabszolgákhoz hasonlítanak, de legalább megis fizetnek e kényszermunkáért. Nem ritka, hogy a munkás kocsin jár be a gyárba. Családjá is kényelemben él. Zongora, nyelvek tanulása épen közönséges dolgok. Átlag hetenként 25—30 shillinget ad nejenek a háztartásra, míg magára 8—12 shillinget fordít. Ily munkabért azonban csak jó munkásnak lehet adni, de nem is fordul elő a tengeren tul olyan pazarlás, mint a milyen egy angol gyárból nemrég napfényre került. A gyár villamos mérőeszközöket gyártott, hol évente egy bizonyos számú darabnál 60 font értékű nyers anyag tünt el. Ezt nem tudták lejjebb szállítani, de a hiba csakis a rossz műhelyvezetésben rejthető.

(A jövő munkája.) A jövő nagy dolgokat rejt magában. Az elsőrendű erőforrások, mint a szén is, elégtelenségük folytán értékük aránytalanul emelkedve, az előállított erő értékét is megdrágítják s így a figyelmet az alacsonyabb rendű tüzelő anyagok felé terelték. A tudomány módot is ad ezek felhasználására, alkalmat pedig ezek elnyerése és szállítására a közlekedési eszközök roppant fejlettsége nyújt; s így a gépészet fejlődésére ezen tények nagy befolyással lesznek. De a társadalom is nagy fegyvert ad a gépészmérnök kezébe, ha abban a harcban, mely saját érdeke és jóléteért folyik, becsülést és elismerést juttat neki osztályrésztül. A gépészmérnöki testületnek az így nyert értékes erkölcsi magaslát adja meg az önbizalmat, mely a legdrágább és legjobb eszköz arra, hogy küzdelemében ki ne fáradjon, hanem tehetségével lankadatlanul működjen az egész emberiség javára.

SPORT.

+ Az Aradi tornaegyesület rendes közgyűlését március hó 16-ikán d. e. 11 órakor a városháza emeleti kis gyűléstermében tartja meg, melyre az egyesület összes tagjai tisztelettel meghívotnak. Aradon, 1902. évi március hó 9-ikén. Urbán Iván elnök. Nagy Sándor titkár művezető.

Arad a vigécek ellen.

(A hetnapki nagygyűlés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Vasárnap, f. hó 9-én délelőtt tizenegy órakor a városháza nagytermében gyűlést tartanak az aradvidéki iparegyesület, az aradi kereskedelmi testület és az aradi kereskedők köre közös kezdeményezésére Arad kereskedői és iparosai, hogy állást foglaljanak a városunkat szabad prédának néző idegen kereskedelmi utazók üzelméi ellen. A gyűlésre meghívták az egész aradi társadalmat, mert kereskedőink és iparosaink úgy gondolkoznak, hogy csakis az egész közönség összetartó állásfoglalása szabadíthatja meg piacunkat a betolakodó és a fennálló törvényt szemérmetlenül kijátszó fővárosi és bécsi ví. écektől.

Tavaly júliusban lépett életbe az a törvény, a mely kimondja, hogy nem helyben lakó üzletember megbizottjának megrendelések gyűjtése végett magánembereket felkeresni nem szabad. Ezt a törvényt azok a pesti kereskedők, a kik egész üzleti létüket a jó balek vidéki közönség becsapására alapítják, semmibe se veszik, naponkint újabb furfangot eszelnek ki, a mivel megkerülhetik azt s az eredmény, hogy ma a pesti szabók, fehérműkereskedők stb. épen úgy házalnak itt, mint a tilalom előtt.

Aradon általános válságról, kétségbeesítő anyagi viszonyokról panaszkodunk. Az iparosnak nincs dolga, a kereskedőnek nincs üzlete; nem tudják fizetni a közterheket és ezáltal az idegen kereskedelmi utazók a markukba re- vetnek, mert elviszik innen azt a pénzt, a mi egyenértékű a falat kenyérral az idevaló iparos és kereskedő részére.

Iparosaink és kereskedőink azért első sor-

ban az aradi közönséghez apellálnak holnapi gyülésükön. Arról óhajtják meggyőzni a fogyasztó közönséget, hogy ha máshova engedi elvinni azt a pénzt, amit szükségleteiért kiad, ezzel nemcsak az idevaló kereskedőt és iparost teszi tönkre, de gyengíti önmagát is. Hiszen az a pénz, a min helyben vásárolnak, a forgalom körforgásánál fogva közvetett utakon visszakerül oda, a honnan származott, ellenben az a pénz, a mit innen kivisznek, elvan vesztve. Minél erősebb lesz a termelő és kereskedő osztály a városban, annál jobban erősíti az adóalapot, annál inkább elégítheti ki a saját létfenntartási szükségleteit és a közterhekből annál kevesebb esik a fogyasztókra.

Általános közérdek előmozdítását célozza tehát az a mozgalom, mely a gyűlésen jut kifejezésre és városunknak mindaz a polgára, a ki szívén viseli a közérdeket, a ki hozzá akar járulni ahhoz, hogy a saját megélhetését is könnyebbítse, a maga legjobban felfogott érdekeiből csatlakozik a mozgalomhoz, magáévá teszi azt a jelszót, a melyet foglalkozás különbsége nélkül az egész közönségnek kell a holnapi gyűlésen kiadnia: Ki Aradról az idegen vigécekkel! Vásároljunk csakis helybelieknél!

Helyárok fölemelése az Aradi Nemzeti Színházban.

(A szinügyi-bizottság üléséből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

A városháza emeleti tanácstermében ma délután ülést tartott a szinügyi bizottság, amely ma több érdekes és fontos határozatot hozott. Ezek között legnagyobb vitatkozást keltett Zilahi Gyulának, az aradi új szinigazgatónak ama kérelme, hogy engedjék meg neki a színház egynémely helyének árait felemelni.

A bizottság hosszabb vitatkozás után teljesítette az igazgató kérelmét, bár tekintélyes számban voltak azok a tagok is, akik csak részleges helyár-felemelést akartak megengedni. Ebből azonban éppen nem következik az, hogy a felemelést ellenzők megakarták légyen fosztani a direktort a felemelésből várt több jövedelmétől, sőt ellenkezőleg, azt vitatták, hogy a részleges felemelés nagyobb bevételt fog eredményezni, mintha az igazgató által kért valamennyi helynek árát felemelik.

Tény, hogy a mai gazdasági állapotok mellett nagyon is kétséges dolog az, vajjon helyes eljárás volt-e a helyárok felemelése, mert tekintetbe kell venni azt, hogy ez a határozat éppen úgy érinti a közönséget, mint a direktort, tehát nem olyan pénzügyi kérdés, amely csak az igazgató zsebének érdekli.

(A tervezet.)

A felemelt helyárok a régiékkal összehasonlítva a következő különbözöket mutatják: Nagy páholy földszinten vagy első emeleten régi ára 12 kor., új ára 16 kor., A régi árat zárjelbe téve: Alsó vagy első emeleti páholy (9 kor.) 12 korona. Páholy a második emeleten (6 kor.) 8 kor. Támlásszék földszint 0. 1. 2. 3. sorban (2.40.) 3 kor. Támlásszék a 4. 5. 6. 7. sorban (2 kor.) 2.40 kor. Támlásszék a 8. 9. 10. 11. 12. sorban (1.60.) 2 kor. Második emelet első sorban (1.60.) 2 kor. Második emelet 2. 3. sorban (1.20.) 1.40 kor.

A különböző áru helyek egy napi régi ár szerinti összege: 958 korona, ezzel szemben pedig az új árak szerint az egy napi legnagyobb bevétel 1222 korona 80 fillér. Az egy napi különbözet tehát 264 korona 80 fillér.

Vagyis a javaslatba hozott árfelemelés átlag 27.6 százalékos. Ez a 27.6 százalékos is akként

oszlík meg, hogy míg a legdrágább hely 33.3 százalékkal lenne felemelve, addig a legolcsóbb helynél az emelkedés csak 16.6 százalékos.

A régi árban maradván meg, vagyis fel nem emeltetnének a következő olcsóbb áru helyek, ugymint második emeleten 4. és 5. sor, harmadik emeleten első sor közép, harmadik emeleten többi sor és oldalt mind, karzatülés közepén, karzatülés oldalt.

Az igazgató bő indokokkal kísérte kérelmét. Így első sorban, hogy az aradi szinigazgatót a város nem szubvencionálja s az a 4000 forint, a mit a miniszter ad, alig elegendő a nyári színház és egyéb helyiségek bérére. Összehasonlításokat téve, így folytatja a szinigazgató:

Magyarország vidéki színházai közül csak három van állandósítva: Kolozsvár, Kassa és Arad. Az állandósítás természetes következménye az volna, hogy a legnagyobb mérvű segélyezést az országban az állandósított színházak élvezzék.

Kolozsvárról és Kassáról nem beszélek. Ezek tényleg több szubvenciót kapnak, mint az alább felsorolandó városok összesen.

Aradot haso litom össze olyan négy város színházával, a mely városban még csak állandósítva sincs a színház. Nézzük, milyen mérvű segélyezésben részesítik ezek színházait.

Temesvár ingyen színházon kívül ad 26,000 korona készpénz szubvenciót, fűtést, világítást, igazgatói lakást és mindennek tetejében kapja a budai szinkört nyári álmomásul, a mi eltekintve a nagy jövedelmezőségétől, úgy 20,000 korona szubvenciót jelent.

Debrecen ingyen színházat, 12,000 korona segélyt, fűtést, világítást, nyomdát és kellő számú technikai személyzetet ad színháza igazgatójának.

Pécs színházon kívül 10,000 koronával s megfelelő diszletekkel támogatja a szinigazgatóját.

Szeged ad a színészetének ingyen színházat, 8,000 korona szubvenciót és fűtést.

Az itt felsorolt hat várossal és még igen sok más várossal szemben Arad nemhogy segélyezné az igazgatót, hanem még az igazgatótól követel 6840 korona évi bért. Sokan azt hiszik, hogy fűtést, világítást ad legalább a város. Nem úgy van. Azt sem ad.

Első pillanatra azt hihetné valaki, hogy azokban a városokban, melyek olyan fejedelmi bőkezűséggel osztogatják az igazgatóknak a segélyeket, van talán rém nagy haszna az igazgatónak. Tudjuk, hogy nem úgy van.

De mit szóljon hát az aradi szinigazgató, a ki nemhogy mindazokat a segélyeket mind nem élvezi, hanem még ő fizet a városnak közl 7000 korona bért? A mai helyárok mellett a színház, kiadásainak megfelelő bevételt eredményezni minden igyekezet mellett sem lehet. S azért voltam bátor a fentebbiekben rámutatni néhány vidéki színház segélyezési viszonyaira, hogy beigazolva lássa a szinügyi bizottság, miszerint ezen helyár-felemelés legalább is jogosult.

(A vita.)

Institúris Kálmán polgármester szölt elsőnek a tárgyhoz. Egész terjedelmében elfogadja az igazgató kérelmét. 1874-ben, mikor a színházat felépítették, az igazgatónak alig volt 4500, vagy legfeljebb 5000 forint havi kiadása. Harminc év alatt változtak a viszonyok, nagyot nőtt a közönség igénye, emelkedett a színészek fizetése, majdnem megháromszorozódott. Az igazgatónak olyan személyzetet kell tartania, hogy az kielégítse az aradi közönség igényeit. Az új darabok beszerzése is felemészt évenként négyezer koronát, míg régen ez a kiadás nem létezett. Az igazgató jövedelmi forrásait tehát nem szabad elzárni, annál kevésbé sem, mert minden városban magasabbak a színházi helyárok, mint Aradon.

Zilahi Gyula csak azt kívánja itt hangsúlyozni, hogy a helyárok felemelését szigorú existenciális érdekből kéri.

(A részleges helyár-emelés.)

Edvi-Illés László elismeri, hogy ez egész város méltán sok jóindulatot előlegez Zilahinak. Az a kérdés, melyről most folyik a tárgyalás, igen fontos és nem tudja, hogy ha a közönség teherviselési képességét a direktor tulfeszíti, nem fogja-e ő megbánni. Ha egyébként elment volna egy héten háromszor színházba, ezután csak hetenkint egyszer fog menni, mert drágább lesz a helyár. Az a napi 254 korona több bevétel nem sokat segít a direktoron, a közönség pedig nem bír el több terhet. Vigyázzon Zilahi, hogy a sűrű krajcárokból ne legyen nagyon ritka forint. Részben ő is hozzájárul a felemeléshez, mert a mostani helyárok szinte nevetségesek. Epen ezért elfogadja a páholyok árának felemelését. Nem járul azonban ahhoz, hogy azon helyek árait emeljék fel, melyeket a középosztály használ. Azt is kívánja, hogy az első emeleti páholyok olcsóbbak legyenek a földszintieknél. A támlásszékeknél pedig csak az első három sor árának felemeléséhez járul hozzá. Az aradi színház Leszkay-nak is kifizette magát, míg becsületes társulata volt, ha Zilahi is jó előadásokat és jó műsort ad, ő sem fog ráfizetni.

Mandl Vilmos dr. elvben elfogadja a helyárok felemelését, de éppen az igazgató érdekében ő is csak mérsékelten emelne. Fél, hogy a merész átmenet a drágább helyárokra recenziust fog kelteni.

Avarffy Ferenc a bérlők érdekében szintén csak mérsékeit felemelést javasol. Az aradi szinigazgatónak az a 25,000 forint képezi a szubvenciót, amit évenként a bérlőktől kap.

Institúris Kálmán válaszolva Edvi-Illés Lászlónak, azt mondja, minden színházban az I. emeleti páholyok az u. n. nobel-páholyok, tehát azoknak ára legfeljebb egyforma lehet a földszinti páholyokéval, olcsóbb semmi esetre sem.

A főispán szavazásra tette föl a kérdést. Az igazgató kérelme szerinti felemelés mellett szavaztak Institúris Kálmán, Sarlot Domokos, Kabdebó János dr., Reicher Károly dr., Avarffy Ferenc és Varjassy Lajos.

Miután ez a hat szavazat többséget jelentett, a színház helyárait olyan mértékben fogják felemelni, ahogy azt az igazgató kérte.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi ipartestület közgyűlése, mely határozatképtelenség miatt a múlt vasárnap nem tartatott meg, holnap, vasárnap délelőtt fél 10 órakor fog megtartatni a már hírré tett tárgysorozat mellett az ipartestület nagytermében. Az elnökség felkéri a tagokat, hogy a gyűlésen minél számosabban megjelenni szíveskedjenek.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre által rendezett kereskedelmi szaktanfolyam vizsgáját holnap, vasárnap délután három órakor, a kereskedelmi akadémia disztermében tartja a kör. A tanfolyam negyedfél hónapig tartott, s azon a kereskedelmi levelezést és ismereteket Somogyi Gyula dr. felső kereskedelmi iskolai tanár, a könyvvezetést Zádor Bertalan, az Első magyar általános Biztosító társaság aradi vezérigazgatójának főkönyvvezetője adta elő. A tanfolyam hallgatóinak száma a vizsgáig valamennyire megfogyott, de még mindig elég szép számmal vannak, a kik a tanfolyamon a két szakismeretet elsajátíthatták. Ezek egy része ingyenes hallgatója lehetett a tanfolyamnak. Az ünnepélyes záróvizsgára a kör tagjait, valamint az összes érdeklődő kereskedő főnököket szívesen látja a kör elnöksége.

(*) Az aradi önkéntes tűzoltókar folyó évi márczius hó 23-án d. e. 10 órakor tartja meg a városháza kistermében évi rendes közgyűlést, a melyre a karalapító, tiszteletbeli, pártoló, és működő tagjai ezennel meghívotnak.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési együletének elnöksége holnap, va-

sárnap délután 4 órakor, az egyeslet Magyar-utca 4 számú házában hivatalos helyiségében havi ülést tart.

(*) Az aradi hivatalosok betegsegélyző és temetkezési egyeslete az általa alapított „Salacz Gyula alapítvány”-nak folyó évre eső 20 (husz) korona kamatját folyó hó 15-én egy szegénysorsu egyleti tag gyermekének felruházására kiosztja. Mit is azzal hozunk az egyesleti tagtársak tudomására, hogy az ezen segélyt igénybe venni szándékozók ebbeli kérelmüket nálunk legkésőbb folyó hó 14-ig tolmácsolják. Az elnökség.

(*) Az aradi magyarnyelvterjesztő betegsegélyző és temetkezési egyesület saját hivatalos helyiségében 1902. év március hó 9-én tartja rendes havi választmányi ülését.

A Kölcsey Egyesület csődje.

(A tagok tömeges kilépése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Sok szó esik mostanában a vidéki közművelődési egyesületekről. Találgatják, kérdezik, mi az oka annak, hogy a vidéki közművelődési egyesületek többé-kevésbé pangásnak indultak, s hogy az érdeklődés irántuk évről-évre folytonosan fogy.

Biz' ennek a nyitját nem tudja senki sem kitalálni. Mindenesetre a helyi viszonyokban is rejlik ok, mely miatt a közművelődési egyesületek nem tudnak népszerűsége vergődni.

Az aradi Kölcsey-Egyesület mai választmányi ülésén is olyan szomorú, rezignáló akkordok vegyültek a tanácskozás hangjába, melyek arra engednek következtetni, hogy az egyesület erkölcsi csőd alá kerül, ha csak valami vis major nem segít az állapotokon.

A Kölcsey Egyesület mai választmányi ülésén, a jövő évi költségvetés megállapítása során Zádor Bertalan pénztárnok jelentette, hogy most, a legújabb napokban 38 tag jelentette be egyszerre, hogy kilép az egyesület tagjainak sorából.

Ez a jelentés nyomoztatólag, sőt megdöbbentőleg hatott a választmányra s különösen nagy volt az elkedvetlenedés, mikor egy gyors statisztikus kiszámította, hogy az egyesületnek még 1901. év elején 600 tagja volt, a múlt év folyamán 173 tag maradt ki és ezek helyébe mindössze 23 új tag lépett be. A most kilépettekkel együtt az összes kilépettek száma 188, ami, a tagok amugy is csekély számát tekintve, igazán elszomorító jelenség.

A választmányi tagok keresték, kutatták az okot s elég tévesen, azoknak a támadásoknak tulajdonították a közönség részvétlenségét, melyek az egyesületet utóbb érték.

Ha a jogos kritikát támadásnak nevezik, akkor egyszerűen tévednek a választmányi tagok. De tévednek akkor is, ha ennek a jogos kritikának tulajdonítják a tagok elkedvetlenedését.

A baj szerintünk egész más. A Kölcsey-Egyesület holt testület. Nem mozog, nem ad életjelt magáról és tagjait nem részesíti semmi olyan kedvezményben, mely a tagsági díjak rekompenzációjának volna tekinthető. Az elkedvetleníti a közönséget az a merev, mondhatnánk rideg modor is, melylyel a Kölcsey Egyesület a társadalmi intézményekkel szemben viseltetik. Mintha külön módszertana volna az egyesületnek, ép úgy bannak ott minden ügyei, mely fóruma elé kerül.

A mai ülésen Kovács Vince választmányi tag szintén rámutatott az általunk felsorolt okok egy némelyikére. A statisztika elszomorító adataiból kiindulva, annak tulajdonítja az egyesület iránt észrevehető nembánomságot, hogy a városban újabb időben sok oly intézmény létesült, melyek elvonták, szeparálták a közönséget az egyesülettől és azt más, újabb céloknak

nyerték meg. Említette a Nemzeti Szövetséget, a lelencház egyesületet, melyek más, *praktikusabb irányba* terelték magukra az érdeklődést és figyelmet és ezenközben a Kölcsey-egyesületet, mely soha életjelt magáról nem adott, elfelejtették. Ezért azt indítványozza, hogy az egyesület igyekezzék a város újabb és ifjabb generációját az egyesületbe való belépésre felhívni. Azt a kontingensét a közönségnek kell megnyerni, mely eddig még nem érdeklődött az egyesület iránt, a helyett, hogy a régiek távozása fölött sopánkodnának.

Varjassy Árpád elnök szintén szükségesnek tartja az agilisabb működést, de nem oly általános és esetleg tovakodó modorban, mint ezt sok egyesület megteszi. Egy hármastagú bizottság kiküldését javasolja, mely bizottság keresse ki Arad intelligens lakosságából azokat a neveket, melyekre számítani lehet.

Ezt az indítványt egyhangú helyesléssel elfogadták.

Somogyi Gyula dr. szükségesnek tartja, hogy ez egyesületi tagok valami kedvezményben is részesüljenek. Azt proponálja, hogy az egyesületi tagok részére tegyék ingyenessé a szabad Lyceumok látogatását. Ezt az indítványt is elfogadták.

A Varjassy Árpád által ajánlott bizottságba kiküldték Kovács Vince, Zádor Bertalan és Székely Salamon tagokat. Hogy a bizottság működésének lesz-e vajjon eredménye, az kétséges. Mindenesetre méltánylandó az elnökség jóakaratára, de ennél sokkal többet érne a friss szellem, modern agilitás, különösen most, mikor palotát akarnak építeni.

Merénylet egy uri kisasszony ellen

(Kétszeres öngyilkossági kísérlet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Megrázó tragédiát jelent egy zágrábi tudósítás. Egy gyönyörű, alig tizenöt éves uri leány a szomorú eset hősnője, a ki most élet-halál közt fekszik egy bestiális ember bünténye miatt. A boldogtalan fiatal leány, a ki egy előkelő zágrábi családi gyermeke, tegnap a kétségbeesésében kétszeres öngyilkosságot követett el s alig hihető, hogy életben maradjon, mert halálos sérülésekkel vitték be a kórházba, a hol az is kiderült, miért akart szegény gyermek mindenáron megválni az élettől!

A bájos Ella nemrégiben rokonaihoz utazott Fesztricba, hogy betegsége fölöttél felépülése után friss falusi levegőn tartózkodjék. Ott szerencsétlenségre megismerkedett egy korosabb, előkelő urral, aki halálos szerelemre gyuladt a fiatal leány iránt. A leány azonban minden csábításnak ellenállt, mire az előkelő ur erőszakhoz folyamodott.

Egy éjszaka, a mikor csak a leány és egy szolgáló volt otthon, behatolt a szolgálja kíséretében a házba és a szolgálta által a rémületében elalélt leányt el akarta rabolni. Tervét azonban megghusította a házörző eb, amely eltépve láncát, reávetette magát a leányrablóra úgy, hogy ez terhét hátrahagyva, elmenekült.

Az esetet bejelentették a hatóságnak, azonban az ügyet ott elsimitották, és néhány hét múlva az egész rablótámadást elfeledték. Egy napon a szép Ella szörnyen kisírt szemekkel tért haza sétájából. Rokonai faggatták, hogy mi a baja, ő azonban azonban nem felelt és ez idő óta teljesen szóltan volt. Csakhamar hazautazott szüleihez, akiknek feltűnt a leány buslakodó lelkiállapota. Faggatták. Végre megvallotta az anyjának, hogy ama sétája alkalmával az az előkelő ur erőszakkal elragadta és hatalmába ejtette.

Ennek elmondása után néhány órával a leányka elhagyta szülői házat és kiment a Száva partjára, ahol estig kóborolt. Tíz óra tájban haladt el a Száva mellett a gyorsvonat. A fiatal leány teljes elszántsággal a vonat mozdonya elé vetette magát, amely egy darabig magával vonszolta és súlyos sérüléseket ejtett rajta.

A hűvös éjjeli levegőn azonban a leány csakhamar magához tért. Meghalni szeretett volna. Végső erőfeszítéssel feltápáskodott és a néhány lépésnyire fekvő folyamba ugrott. Abban a pillanatban egy rendőr haladt el a folyóparton. Meghallotta a víz csobbanását és utána vetvén magát a leánynak, kimentette.

Hosszas kísérletek után sikerült életre kelteni. Bevitték a kórházba, ahol most élet-halál közt fekszik. A szerencsétlen leány szülői büntető feljelentést tettek a lelketlen csábító ellen.

MULATSÁGOK.

(=) Koronell táncvizsgálója. Koronell A. tánc-tanító kereskedő-kolonjának növendékei ma mutatták be az elmúlt táncszezón alatt elsajátított ügyességöket, amely mindenképp dicséretére válik mesterüknek. Az egészen bálszerű táncvizsgálaton a következő hölgyek voltak jelen:

Halota Margit, Téger Mancika, Szimán Ilonka, Szimán Lujza, Jankovits Milka, Aminger Ilonka, Tauber Etelka, Orbán Ilonka, Tomits Juliska, Langer Aranka, Kocsi Mancika, Sándor Imuska, Weisz Etel, Verlein Lujza, Pogonyi Mariska, Singer Juliska, Weisz Malvin, Goldmann Blanka, Bleier Rózi, Tóth Malvin, Krebsz Amália, Román Ilonka, Horváth Piroška, Szomesán Irma, Seinig Böske, Világ Janka, Bleier Margitka, Almási Erzsike, Hógye Ilonka, Krebsz Mariska, Kovács nővérek, Tomits Hermina, Puskel Gizi, Werlein Amália, Sztine Anna, Kovács Ida (Tövis), Kovács Irénke, Szidak Janka, Bauer Paula stb.

Az aradi színház új korszaka.

(A színházi-bizottság üléséből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

A város színházi bizottsága ma délután ülést tartott, melynek egy részéről külön tudósításban emlékezünk meg. Itt leginkább arról az időközről lesz szó, ami a mostani társulat bucsuzása és az új rezsim bevonulása között van.

Fél 4 órára volt összehívva a gyűlés, de a főispán csak négy óra felé jött. A bizottsági tagok diskurálgattak az ülés megnyitásáig, persze színházi dolgokról folyt a beszéd. A színház képviselőjeként Rubos Árpád művezető volt ott, de csak csak addig, míg a mostani társulatra tartozó ügyeket tárgyaltak, azután kiment a teremről s bejött Zilahy Gyula, mert áttértek az új színházi rezsim dolgaira. Érdekes jelenet volt, mikor a mostani művezető az egyik ajtón távozott, a másikon pedig bejött az új direktor. Konstatáljuk, hogy nem az elődje helyére ült, mert a polgármester maga mellé ültette az új igazgatót.

Az ülés előtt azt mondja Müller Károly Rubosnak:

— Na maguk úgy mennek el Aradról, mint az „arme reizender”-ek.

Közbeszólt Avarffy Ferenc:

— Ugy is jöttek ide, illik hát, hogy épen úgy távozzanak.

— Magát azonban sajnáljuk — tette hozzá Avarffy, Ruboshoz fordulva — sok fellépését megtapsoltuk. A Pósta színpadon például nem képzelek jobb alakítást a magáénál.

— Hej, pedig de sokat ütöttek itt engem. — felelt Rubos, — sehol ennyi verést nem kaptam.

— Azt a művezető Rubos érdemelte ki, nem a színész Rubos — felelt Avarffy.

Müller Károly más oldalról fogta fel a dolgot s így szólt Ruboshoz:

— Nem igen látszik meg magán a sok verés, inkább meghízott belé. Hogy van az öngyilkos kardalosz? — kérdezte tovább Müller.

— Kutya baja; mondta derűtség közt Rubos, — nem morfiumot ivott az hanem — cognacot.

Itt már talán a rágalmazás terére lépett volna a beszélgetés, ha dr. Reicher Károly új témát nem hoz elő. Minden áron direktort szeretett volna látni az ülésen.

— Legalább erre az utolsó ülésre eljöhettek volna Leszkay, — toldta meg a kívánságot Avarffy Ferenc.

— Talán érzékeny bucsut akartál venni tőle, — vágott rá Varjassy Lajos.

Három hang is kiáltotta egyszerre válaszképen:

— Vig bucsut, nem érzékenyet.

A diskurzusnak a főispán belépése vetett véget. Megnyitván az ülést megkezdték a tárgyalásokat.

(Páholy-jegyek az üzletekben.)

A helyárok felemelésének kérdését letárgyalván, a főispán szóba hozta a bérlőknek azt a rossz szokását, hogy páholy-jegyeiket igen sűrűn idegen embereknek eladják s ilyen módon érzékeny kárt okoznak a színigazgatónak. A bérlők 30 százalékkal olcsóbban kapják helyeiket s ha a páholy-jegyeket 3 forintokért árúsítják el, indifferens embereket részesítenek nagy kedvezményben a színház rovására. Azt szeretné, ha a bizottság megtiltaná, hogy a kereskedésekben lehessen páholy-jegyeket árúsítani. A bérlő, ha páholyára szüksége nincsen, adja át jegyét a színházi pénztárba, ott eladják, de az igazgató hozzászámítja az árhoz azt a 30 százalékot, amennyivel olcsóbban adta azt a bérlőnek.

Zilahi Gyula is kérte a bizottságot, hogy erkölcsi hatáskörrel tegyen intézkedést ennek az anomáliának megszüntetésére.

Edvi-Ilés László: Ha az előadások jók lesznek, nem fogják eladni a bérlők helyeiket, maguk is szívesen mennek színházba. Ez a visszaélés csak két év óta tart, mióta Leszkay rontja az aradi színház tekintélyét és nivóját. Azelőtt bezzeg nem lehetett üzletekben jegyet kapni, még szívességből is alig jutott az ember egy bérelt páholyhoz.

A bizottság végül abban állapodott meg, hogy az igazgató a bérelt hirdetésén közölje a közönséggel, hogy a bérelt helyek jegyeit, ha a bérlő valamelyik estén nem akarja igénybe venni, a színházi pénztár szívesen elárúsítja.

(Átalakítások a színházban.)

Edvi-Ilés Lászlónak és Varjassy Lajosnak indítványára a bizottság megbizta a tanácsot avval, hogy a színház foyerjében lévő jobb oldali pénztárt alakítsa át ruhatárrá.

A mostani nyitott ruhatáraknak az a nagy hibájuk van, hogy a fűtött színházból kijövő közönség kénytelen jéghideg ruhát felvenni magára, mert a ruhatár fűtetlen. Az új helyiség zárt lesz s az előadások alatt fűteni fognak benne.

A második átalakítás a nézőteremben lesz. Zilahi Gyula kérte, hogy az első emelet közepén lévő öt nyitott páholyból, hat zárt páholyt csináltathasson. Ez az öt páholy ugyanis, mely az első emeleten a nézőtérrel szemben van, csak alacsony karfával van egymástól elválasztva s ilyen helyzetüknél fogva túl nagyok. A téli szezonra ezekből hat kisebb, de éppen olyan berendezésű és nagyságú páholyt fognak készíteni, mint a többi földszinti és emeleti páholyok.

(Nyilassy siremléke.)

A Nyilassy Mátyás siremlékének felállítására alakult bizottság meghívta a színügyi bizottságot az emlékkő-leleplezési ünnepségére, mely tudvalevőleg március 19-én délután 3 óra kor lesz a felső-temetőben.

A bíróság Avarffy Ferenc és Mandl Vilmos tagokat kérte fel a bizottság képviselőjére. A színügyi-bizottság tagjai maguk között gyűj-

tést indítanak s az emlékoszlopra koszorút helyeznek. A bizottság érzelmeinek a koszoru elhelyezése alkalmával leendő tolmácsolására Avarffy Ferencet kérte fel.

(Szobor a színházban.)

Az ország egykori leghíresebb színésznének Szerdahelyi Kálmánnak értékes szobra hever a színház egyik másod emeleti szobájában, melyet Leszkay ruhatárnak használ. Zilahi kezdeményezésére ezt a szobrot legközelebb felállítják az aradi színház előcsarnokában.

A főispán ugyanis kijelentette a mai ülésen, hogy a szoborhoz szükséges talapzatot a maga költségén faragott vörös márványból készítesse el és ingyen adományozza.

A szobor felállításának helyére azonban nem tudtak megegyezésre jutni s így a polgármester elnöklése alatt egy bizottságot küldtek ki a hely kijelölésére. A bizottság tagjai: Sarlot Domokos, Edvi-Ilés László és Varjassy Lajos.

A főispán elnöklése alatt jelen voltak a gyűlésen Institoris Kálmán polgármester, Müller Károly, Mandl Vilmos dr., Reicher Károly dr., Edvi-Ilés László, Varjassy Lajos, Sarlot Domokos és Angel István dr., a bizottság jegyzője, továbbá Zilahi Gyula igazgató és Rubos Árpád művezető.

A megkorrigált ítélet.

(Ujabb szenzáció a diósadi mandátum ügyében.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 8

A tegnapi képviselőházi vihar, mely a diósadi mandátum megsemmisítése miatt támadt, ma is élénken uralta a Házat. Főleg a folyosót, ahol ülés előtt minden pártból összeverődött egy-egy csoport s nagy zajongással tárgyalt, mi fog történni. Oriási érdeklődés nyilvánult az ülés iránt s feltétlenül újabb skandalumokat vártak, ez azonban, mint képviselőházi tudósításunkban olvasható, szépen elsimult, vagy legalább is egyelőre lecsendesült.

Már az ülés megnyitása előtt megegyezés jött létre a pártok között s ezt közölték Széll Kálmán miniszterelnökkel is. Így lehetett aztán elejét venni a megújuló viharoknak.

Kubinyi Géza kijelentette, hogy a bíráló bizottság ülésén tényleg nem tette le az esküt s a Házban fogja kérelmezni, hogy az eskü utólagos letételét megengedjék.

Erdekes, miképp jött rá Kubinyi arra a körülményre, hogy ő nem tette le esküt. Egyik esti lapban azt olvasta ugyanis, hogy az elnök a Ház tegnapi ülésén kijelentette, miképp Kubinyinak is volt joga szavazni, mint minden olyan tagnak, a ki az esküt letette. Ezt olvasva, hirtelen eszébe ötlött, hogy ő tulajdonképp nem tett esküt. Mivel abban a pillanatban nem volt tisztában azzal, hogy hát tett-e esküt, vagy nem, ma reggel felszaadt a Ház irodájába, megnézte a naplót s abból látta, hogy sejtelve csakugyan alapos.

Erre rögtön felkereste a miniszterelnököt, valamint Apponyi Albert grófit és Tallián alelnököt, kik már reggel 9 órakor a Házban voltak, hol a függetlenségi pártokkai tárgyaltak a történetek felől. Közölte velük felfedezését, nem különben Kossuth Ferencel, Barabás Bélával, Bartha Odónnal, Darányi, Lukács, Wlassics, Plósz, Széchenyi miniszterekkel és Münnich Auréllal is. Ismételtén kijelentette mindezek előtt, hogy ő tévedésből nem tett esküt. Ily körülmények közt egyhangulag azon véleménynek adtak kifejezést az említett urak, hogy a bizottság ítélete megsemmisítendő.

E konferencia után Kossuth Ferenc a függetlenségi párti képviselők közé ment, megkérdezendő, milyen álláspontot foglaljanak el a Házban Kubinyi kijelentése után. Közölte velük Kubinyi előadását, hangsúlyozva, hogy Kubinyi önszántából kereste fel őt is, a miniszterelnököt

is és mondotta el, hogy nem tett esküt és most a Házban napirend előtt kíván felszólalni, a hószintén bejelenti az esetet és utólagos eskületéltre fog engedélyt kérni.

A függetlenségi párt mindezt tudomásul vette, azon hozzáadással, hogy ily körülmények közt az a bíráló-bizottsági határozat, melylyel a diósadi mandátum megsemmisítését mondták ki, semmisnek tekintendő. De mivel a házszabályok hiányosak, megbízták Bartha Ödönt, hogy a napirend előtt szólaljon fel és kérelmezze a házszabályok revízióját. Mindez a felszólalás a Ház ülése folyamán meg is történt.

Kubinyi nyilatkozata az egész Házban nagy feltűnést keltett. Egyhangú volt az a vélemény, hogy az ő kijelentése által a már-már viharossá vált helyzet a legszerencsésebb megoldás útjára tért.

A mi a további fejleményeket illeti, az ellenzék, főleg Barabás, abban a nézetben van, hogy nem az ítéletet kell megsemmisíteni, csak a Kubinyi szavazatát kell semmisnek venni. Ez esetben, mivel három bizottsági tag a petíció elutasítása, kettő pedig az elfogadása mellett szavazott, az elnöki döntés felesleges, tehát kijelentendő, hogy a Gabányi mandátuma ellen benyújtott petíció elutasítatik. Ezzel a véleménynyel szemben a liberális párt tagjai úgy fogják fel a dolgot, hogy nemcsak Kubinyi szavazata, de az egész ítélet semmis, a petíciót tehát újból tárgyalás alá kell venni a bizottságban.

TANUGY.

(—) Áthelyezett tanítók. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Gesztay Emil bácsygyurgyevoi és Vrána Ferenc nagy halmágyi állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

Három táncmulatság.

(Tiszti estély a várban. — Huszáronkénytesek piknikje. — Az Athletikai Club mulatsága.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Azt mondják — nos és ezt főleg a hölgyek mondják, nem az apák — hogy az idei farsang rövid volt. Alig kezdtek bele a táncba, alig melegedtek bele a szezonba, jött a hamvazonap s ezzel a farsangi vigalmakat le kellett szerelni. A hamvazó hivatalos záróköve Carneval birodalmának s ha melankólikus öreg urak csinálják a kalendáriumot, rendszerint rövid a farsang. Az idén pedig rövid volt. Elég baj az!

Nos, nem oly nagy a baj. Tapasztalatból tudjuk, hogy a legsikerültebb mulatságok a bőjt heteiben szoktak megcsinálni. Példa rá a mai éjjel, a mikor egyszerre három nagyobb mulatság zajlott le: a tiszteké, az önkényteseké, és az athlétikáké. Kitűnően sikerült valamennyi s dacára, hogy a farsangon rég túl vagyunk, sem hangulatban, sem táncoló kedvben nem volt egyik helyen sem fogyatkozás. A mit a következő tudósítások igazolnak:

(A tiszti-estély.)

Az aradi csász. és kir. 33 ik gyalogezred tisztikara pompás estélyt rendezett ma a várbeli kaszinó helyiségeiben. A mai estély folytatása volt a farsangi vigalmaknak, a melyekhez siker és kedélyesség dolgában méltán csatlakozik. Egger őrnagy, Eckert kapitány és Mandl főhadnagy állottak a rendezőség élén, a kik minden lehetőet elkövettek arra, hogy a meghívott közönség kitűnően mulasson. Fara- dozásukat teljes siker és elismerés koronázta.

Az estély műkedvelői előadással kezdődött, mely úgy a műsor gazdaságánál, mint a szereplők ügyességénél és rátermettségénél fogva pompás bevezetője volt a hangulat megteremtésének.

Este 8 órakor csendült fel a nyitány. melyet a katonai zenekar a tőle már megszokott precizitással játszott *Paseller* karnagy vezetése alatt. Azután egy komikus duettet adtak elő „A nőemancipáció” címmel *Fiedler* és *Emele* hadnagyk. A sikerült tréfát szünni nem akaró tapsok honorálták.

A következő szám egy vigjáték volt, az „Asszony-csel.” Ebben *Winkler* kapitányné, *Garzarolli* Mici k. a., *Drogli* főhadnagy, *Zitta* és *Fiedler* hadnagyk ügyeskedtek, hangos kacajra derítve több ízben kitünő játékkal a közönséget, mely az összes szereplőket zajosan megtapsolta.

Majd *Zitta* hadnagy adott elő általános tetzés között néhány kuplét, a melyeket nem győzött ismételni és ujjakkal megtoldani.

Az estély fénypontja „Az afrikai utazó” című énekes vigjáték előadása volt. Pompásan perdült az eleven, bohókás darab minden jelenete. A szereplők kitünően össze voltak tanulva s állandó derűségben tartották a publikumot, mely a kacagató élvezetért nem fukarkodott a tapsokkal az előadók irányában. A sikerült poszt *Thurmeysen* főhadnagy (az utazó), *Fiedler* hadnagy (a szerencsén szolgál), *Eisenbach* főhadnagy (a báró), *Winkler* kapitányné (a báróné), *Dittrich* Dóra k. a. (a szobaleány), *Abrahám* főhadnagy (az inas), *Zitta* hadnagy (a fényképész) és *Emele* hadnagy (a vendéglős) adták elő. A legnagyobb, egyszersmind legférdasztóbb szerepe *Dittrich* alezredes leányának volt, a ki meglepő ügyességgel oldotta meg feladatát s a szobaleány szerepében valósággal ekszcillált.

A műsort záró-induló rekesztette be, mely után társas vacsora következett. Ejjél felé járt már az idő, mikor kezdetét vehette a tánc.

(Az önkénytes-piknik.)

Még csak egy hónapig maradnak a huszár-önkéntesek Aradon s azután beosztják őket ezredeikhez. A kellemesen töltött napokért revanche-ül ma pikniket rendeztek az önkénytesek a Fehér Kereszt nagytermében, melyre az aradi társadalom színe-javát hívták meg. Az estély amugy huszárosan fényes is volt, de amellett kedélyes és feszelen. A termet ez alkalomra pazarul feldiszitették és egész kis tündérkertté varázsolták. A pikniken részt vettek *Urbán* Iván főispán, *Vásárhelyi* Béla főrendiházi tag, *Lehmann* Vince tábornok, *Wachsmann* Vilmos ezredes, *Lázár* Frigyes ezredes, *Dietrich* és *Karger* alezredesek, *Dálnoki-Nagy* Lajos dr. alispán, *Orley* István orsz. képviselő.

A megjelent hölgyek névsora ez:

Asszonyok: Abaffy Emüné, Avarfy Ferencné, Blaskovich Ernesztne, Cziffra Jánosné, Csiky Károlyné, Csernovics Diodorné, Heinrich Sándorné, Herzig Ottoné, Jakabffy Dezsóné, öz. Kabdebó Béláné, Lazay Endréné, Lázár Frigyesné, Mokry Jenóné, Orley Kálmáné, Purgly Lászlóné, Reicher Károlyné, Sigmond Rudolfiné, Sármezey Endréné, öz. Vegh Aurélné, Vincze Miklósné.

Leányok: Avarfy Irén, Cziffra Emma, Csiky Margit, Csernovics Olga, Haller Margit, Hann Margit, Heinrich Ilonka, Kabdebó Margit, Laczay Anna, Orley Anna (Nagyvárad), Reicher Mártha és Lenke, Szalay Lenke, Vásárhelyi Janka, Vincze Margit.

(Az athléták.)

A Kass-vendéglőben az *Aradi Athletikai Club* tagjai hajnalig tartó, kedélyes és feszelen hangulatban táncoltatták meghívott vendégeiket. Az estét családias összejövetelnek terveztek s fényes piknik lett belőle.

Előkelő hölgytársaság gyűlt össze a Kassban, mely tánc előtt *vívóakadémiában* gyönyörködött. A néhány számból álló sorrendet *Maione* Vincenzo mester nyitotta meg tőr és kardiskoláját mutatván *Szabó* Béla tanítványával. Az első szám annyi tapsot aratott, hogy a kiváló mester és tanítványa alig tudták megköszönni a sok óvációt.

Most a klub két tagja lépett a pódiumra fekete selyem vivó-dresszben: *Wild* Géza és *Schauer* Gábor. Kard-assaut mutattak be. A villámgyors ripoztok a közönség előtt sem tévesztették el hatásukat. Igazi élvezetet nyújtott a közönségnek a két amatőr mérkőzése. Persze a taps ezután sem maradt el.

Az est piéce de resistaut-ja volt a következő szám, melynek szereplői *Lészai* Ottó, az athléta-klub kapitánya és *Maione* mester voltak. Temérdek ügyes finta, az izgató corps s corps vivás pompás látványt nyújtott. *Lészai*

ügyessége érvényesült a híres mester ellen is. A villámgyors mozdulatok egymást követték s a két vivó ügyességét legjobban jellemzi az, hogy kardjuk legtöbbször párhuzamosan mozgott.

Mondani sem kell, hogy ez a szám is óriási hatást és tetszést keltett. Percekig zugott a taps utána.

A cigány indulóra zendített s ezalatt elhordták a székeket, majd megkezdődött a tánc. Az athléták estje megint csak azt igazolta be, hogy táncolni ma csak ilyen estélyeken lehet, bálban nem. A tánc tüzes volt, a kedv és a hangulat víg, ez pedig épen elég egy táncestély sikeréhez.

Az aradi athléták első estélyükkel remekeltek. Az estén a következő hölgyek járták a táncot *Kiss* Jancsi muzsikája mellett:

Leányok: Benda Cica, Buchwald Zelma, Farkas Margit, Frint Olga, Losonczy Mariska, Nuber Terka, Pap Livia, Riemer nővérek, Somogyi Mariska, Schauer Magda, Zima Irén, Záray Margit.

Asszonyok: Benda Jánosné, Filperger Margit, Frint Lajosné, Farkas Sándorné, Joó Béláné, Losonczy Lajosné, öz. Nágel Gyuláné, Nuter Károlyné, Palotay Antalné, Pap Miklósné, Reppmann Gyuláné, Richmer Jánosné, Somogyi Agostné, Schauer Jánosné, Záray Ödöné.

Megnyitó disz-előadás.

(*Zilahi* Gyula bevonulása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Virágvasárnapkor *Leszkay* társulata kivonul az aradi színházból s egy honapi szünet után, mely alatt a költözködések és az új társulat próbái folynak, május hó 1-én megnyitja az *Aradvárosi Nemzeti Színházat* az új igazgató, *Zilahi* Gyula, új társulatával.

Zilahi ma Aradra érkezett és résztvett a színügyi bizottság ülésén, a hol a helyárok fel-emelését tárgyalták. Rokonszenves szavakkal köszöntött be ide az új igazgató. Első sorban is, miután először jelenik meg a bizottság előtt, köszönetet mond a bizalomért, melylyel az aradi színházat neki jutatták. Igéri, hogy mind maga, mind társulata igyekezni fog kiérdemelni a bizalmat. Nagy lelkesedéssel fog az igazgatáshoz, nagy lelkesedéssel bont Aradon zászlót, a melyen csak e két szó van felírva: *kultúra és művészet*. Az a szándéka, hogy az aradi színházat az ország második színházává tegye s ha a közönség őt eme szándékában pártolni fogja, hamarosan eléri célját. Kifejti végül, hogy nem anyagi érdekből vette át a színház vezetését. Azután pedig bemutatta az első honapi műsorát, amelylyel már most elkészült.

A megnyitó előadás május első napjának estéjén lesz, s ezt három egymásután következő estén *disz-előadásként* megismétlik. A megnyitó előadás műsora ez:

1. *Zichy* Géza gróf nyitánya, előadja a színházi zenekar.
2. *Prolog*, a megnyitó előadásra írta és szavalja *Somló* Sándor, a *Nemzeti Színház* tagja.
3. *Erzsébet* nagy áriája a *Tanhäuser* operából. („Drága csarnok csakhogy látlak”) Éneklé *Zilahiné Singhoffer* Vilma.
4. „O”, (Szinpadi jelenetek 1 felvonásban), a megnyitó előadásra írta: *Herczegh* Ferenc.
5. A *dráma*, prolog, a megnyitó előadásra írta *Várady* Antal dr., előadja a szerző. (Esetleg *P.-Lukács* Juliska.)
6. *Mohács után*, dráma 1 felvonásban, a megnyitó előadás számára írta *Bartók* Lajos.
7. A *népszínmű*, eredeti prolog, írta *Abra-ny* Emil.
8. *Falusi tréfa*, *Géczy* István népszínműve.
9. *Prolog a vigjátékhoz*, írta *Heltay* Jenő. (Utána egy vigjáték első felvonása.)
10. *Prolog az operához*, írta *Balla* Miklós. (Egy felvonás valamelyik operából.)

11. *Prolog az operához*, írta *Szávay* Gyula. (Utána egy operett 1 felvonása)

12. Hymnusz.

13. Allegória.

A tartalmas és ünnepélyes megnyitó előadás minden egyes száma eredeti s a megnyitásra készült.

Mindjárt az első hónapban négy opera előadás lesz, köztük a *Faust* és a *Mária*. Ujdonságok lesznek még májusban *Herczegh* Ferenc Balatoni regéje, *Béldi* és *Fejér* Jenő Katalin című operettje és a *Pillangó-kisasszony*, melyben *Pálmai* Ilka legutóbb Budapesten fellépett.

Somossyt letartóztatták.

(*Elsikkasztott nyolcvanezer korona.*)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 8.

Szomorú sors érte Budapest egyik leghíresebb mulatóhelyét, a *Somossy-orfeumot*. A vidám tanyát, mely annyi mulatság szemtanuja volt, mint irtuk, a tulajdonos fizetésképtelensége miatt becsukták, ma pedig *letartóztatta a rendőrség Somossy Károlyt és a nővérét, Hulinné Somossy Fannyt*, kiket közel *nyolcvanezer korona óvadék elsikkasztásával* vádolnak.

Az óvadékok elkallódása adta *Somossyék* a rendőrség kezébe. A testvérpár minden lehetőt elkövetett, hogy a hiányzó pénzt előkerítsék, de az összeg nagysága nem állott arányban nagyon is megcsorbult hitelükkel. Ámbár az egész fővárost felhajszolták, sehonnán sem tudtak pénzt előteremteni s így bekövetkezett a végső csapás, mely most már a törvényszéki terembe s onnét ki tudja hová vezet.

Somossy és nővére ellen, kik tudvalevőleg utóbb a Király-utcába menekültek s ott rendeztek be egy orfeumot, napról-napra szaporodott a panasz és a súlyos vád. Tegnap egy 15—20 tagú küldöttség járt dr. *Geguss* Gusztáv főügyész-helyettesnél, a budapesti kir. ügyészség vezetőjénél. A küldöttség tagjai valamennyien a bezárt mulatóhely kauciók alkalmazottai voltak. A vezetőjük és jogi képviselőjük, *Keszi* Antal dr. előadta, hogy a küldöttség tagjai mintegy nyolcvanezer koronányi óvadékot adtak át *Somossy Károlynak*. Ezt a pénzt most, hogy az orfeumot hatósági uton bezáratták, hiába kéri vissza. Nem akarják, illetve nem tudják nekik visszaadni. Ezért arra kérték a főügyész-helyettest, hogy erélyesen és gyorsan intézkedjék panaszuk dolgában.

Geguss szívesen fogadta a károsult embereket és megígérte, hogy hamarosan végére jár az ügyüknek. Az ő intézkedése folytán *Bérczy* kapitány több ízben kihallgatta *Somossyt* és nővérét. Már akkor sejteni lehetett, hogy a hosszas kihallgatás letartóztatással fog végződni.

Bérczy Béla rendőrkapitány, a vizsgálat vezetője mára ismét beidézte a terhelteket és a panaszosokat. *Hulinné Somossy Fannyt* a kapitány utasítására bevezették a detektivek termébe és itt várta be, amíg *Bérczy* a panaszosokat újból kihallgatta.

A megkárosított alkalmazottak ragaszkodnak ahhoz, hogy ők a pénzüket kizárólag *óvadékképp* adták *Somossyék*nak. A terheltek ezzel szemben azzal védekeztek, hogy szóbeli megállapodásuk értelmében saját céljaikra használhatták az óvadékokat, sőt még kamatokat is ígértek a pénzek után alkalmazottjaiknak. Most csak az a baj, hogy a rajtuk követelt pénzt nem bírják előteremteni.

Van der Porten Adolf budapesti nagykereskedő, aki *Somossyék*nak régi barátja s az orfeumban legutóbb — hír szerint — csendes

társ volt, élénken közreműködött abban, hogy a panaszos alkalmazottak vonják vissza följelentésüket.

Ha ez sikerült volna, nemcsak a letartóztatás szegényétől szabadulhattak volna meg Somossyék, de arra is kilátásuk lehetett, hogy az orfeumot pár nap múlva megnyitják. Bérczy rendőrkapitány a déli órákban előállította Hullinné-Solymossy Fanny nővérét, özvegy Frommer Irmát, aki néhány óvadék-nyugtán Hullinnéért kezességet vállalt. Őt is a detektiv-testület termébe vezették. Itt várta meg, amíg sorra került és amíg a bátyja után őt is — le nem tartóztatták.

HIREK.

Kegyelem a bitófa alatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 8.

Rabviselt emberek mesevilágában a bitófa körül szövődnek a legidegizgatóbb részletekkel kieszelt börtönmesék.

De a borzalmasságban érdekes történetek között is elől jár az a rendkívüli eset, mely ma játszódott le Grácban.

A gráci esküdtszék Grosdán Gligor rablógyilkost halálra ítélte. Az ítélet ellen Grosdán védője semmisségi panasszal élt, melyet azonban elutasítottak. A gráci főtörvényszék kegyelmi tanácsa is jóváhagyta az esküdtszék ítéletét, melyet követőleg megtétettek a szükséges intézkedések az ítélet foganatosítására. Az ügyészség március 8-ára, vagyis a mai napra tűzte ki a halálos ítélet végrehajtását.

A delikvens védője tegnap megtette védené érdekében az utolsó kísérletet, és táviratilag fordult kegyelemért ő felségéhez. A táviratra ma reggelig nem érkezett válasz.

A gráci fegyház udvarán felállították az éjjel a bitófát, s az elítéltet elkészítették utolsó útjára. Elbucuzott rokonaitól, meggyónt, s hátrakötött kezekkel, roskadozva lépett a bitófa alá.

Itt még egyszer felolvasták a halálos ítéletet, s a kirendelt ügyész odaszólt a hóhérnak hogy teljesítse kötelességét.

Ebben a pillanatban — úgy, ahogy az idegfeszítő rémregényekben meg van írva — az ügyészség egy tisztviselője lélekszakadva rohan a kivégzés színhelyére, s jelenti, hogy egy most érkezett távirat szerint, ő felsége megkegyelmezett Grosdán Gligornak, s büntetését életfogytiglan való fegyházra változtatta.

A szerencsétlen bűnös félig önkivületi állapotban volt már, mikor a királyi kegyelmet felolvasták előtte. A börtönőröknek úgy kellett visszavinni őt cellájába.

Az eset izgalomban tartotta ma egész Grácot.

— A király itthon. Ő felsége a király ma az egész napot dolgozószobájában töltötte. Látogatást nem tett. Ma az a riasztó hír terjedt el a fővárosban, hogy ő felsége gyengélkedik. Teljesen megbízható forrásból táviratozza tudósítónk, hogy ez a hír, valószínű. Ő felsége a legjobb egészségnek örvend és a napokban Gödöllőre utazik vadászatra. E hír ellen bizonyít az is, hogy a király ma délelőtt hosszabb ideig tartó kihallgatáson fogadta Körber osztrák miniszterelnököt.

— Püspöki installáció. Várossy Gyula dr., az új székesfehérvári püspök ma reggel 8 órakor utazott el a fővárosból Székesfehérvárra. Az indóházán megjelentek a központi papnevelő intézet előjárósága Krizzán Mihály pápai kamarás kormányzóval. A bucsuzás a legszívveljesebb volt. Az új püspök fél tíz órakor érke-

zett Székesfehérvárra, hol ünnepélyesen fogadták. Az egész város lobogódiszben van. A püspököt Fiáth br. főispán üdvözölte. Már eddig számos küldöttség érkezett az installációra, a mely holnap lesz.

— Butykay Ágám — tábornok. Az aradi honvéd gyalog zászlóalj voltparancsnokát, Butykay Adám ezredest, mint értesülünk, a király a pozsonyi kerülethez tábornoki rangra disponálta. Butykay már el is utazott Pécsről. Helyébe a király ezredparancsnoknak Kirchner Herman ezredest nevezte ki.

— Aradváros igazoló választmánya ma délután 5 órakor ülést tartott. Az ülésnek egyetlen tárgya volt: néhai Hósz Sándor helyébe a törvényhatóság virilis tagjai közé a sorban legtöbb adót fizető Zemlényi Sándort osztották be.

— Az Atzél Péter-féle csád vége. Néhai Atzél Péter örökösei, gróf Szapáry Sándor, Ilona és Péter az aradi kir. törvényszéknél csődöt kértek az Atzél Péter hagyatéka ellen. Az aradi csődbiztos, Schartner Sándor dr. törvényszéki bíró elutasította a csődkérvényt, a mi ellen a kérvényezők felebbezést adtak be. Mint-hogy azonban a felebbezés elkésve érkezett be, Schartner bíró elutasította a felebbezést formai okokból. Ez ellen az elutasító végzés ellen a kérvényezők a nagyváradi táblához felebbeztek, mely ma küldte le végzését az aradi csődbírósághoz. A tábla szintén helybenhagyta Schartner Sándor dr. elutasító végzését s így az Atzél Péter hagyatéka ellen kért csőd eljárás megszüntetést nyert.

— A konverzáció. Budapestről táviratozza tudósítónk: Lukács László pénzügyminiszter és Kornfeld Zsigmond, a „Magyar általános hitelbank“ vezérigazgatója között a konverzáció ügyében a tárgyalás befejeződött. A pénzügyminiszter a konverzáció fölött holnap véglegesen fog dönteni.

— Villany-világítás a városháza dísztermében. A városháza közgyűlési terme nem a legfényesebb világítással dicsekszik. Amellett, hogy a mostani gázlámpák nem szolgáltatnak elég világosságot, az a hibájuk is van, hogy az oldalon lévő lámpa-karok olyan alacsonyan vannak elhelyezve, hogy tőlük veszélyes a padok körül járni. A kapitányi hivatal javaslatot tett arra, hogy a tanács gondoskodjék a terem megfelelő világításáról. A mai tanácsülésen ebből kifolyólag szó került erről a kérdéssel s a tanács tagjai közül ketten azt indítványozták, hogy a közgyűlési terembe villanyvilágítást vezessenek be. A határozat mégis az lett, hogy továbbra is gázzal világítanak, csupán a terem oldalfalain lévő lámpákat fogják két méter magasra feljebb elhelyezni.

— Eskütétel a tanács előtt. A város tanácsának mai ülésén Matavovszky Nándor dr. és Parecz Gyula dr., az aradmegyei közpörház főorvosai, kiket a tisztújító közgyűlésen a főispán a város tiszteletbeli főorvosainak nevezett ki, a mai tanácsülés előtt letették a hivatalos esküt.

— Március 15. Az aradi székely-otthon f. hó 15-én a Vas-szálló nagytermében a magyar szabadság születésnapjának évfordulóján a szokott fényvel és lelkesedéssel március 15-iki ünnepélyt rendez.

— A fogyasztási adószaktanács. Mint a hivatalos lapban olvassuk, a király elhatározásával jóváhagyott, a sör-, szesz-, ásványolaj és cukortermelés megadóztatására nézve alakított fogyasztási adószaktanácsokra vonatkozó szervezeti szabályzat értelmében az 1902—1904. évekre a szaktanácsokba ifj. Neuman Adolf és Martens Caesar rendes tagoknak, valamint Éles Armin és Weiss Sándor pótagoknak az aradi kereskedelmi és iparkamara részéről történt megválasztását a pénzügyminiszter megerősítette.

— Közgyűlési vonat. Aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága értesíti a közönséget,

hogy Aradvármegye rendkívüli közgyűlése alkalmából folyó hó 13-án és 14-én a 104 sz. vonat kivételosen Gurahoncig, míg 14-én és 15-én a 101 sz. vonat Gurahoncról fog közlekedni.

— Arkosyné temetése. A megyei közpörház halottas kamrájában fekszik ravatalon az oly tragikusan elhunyt színésznő Arkosyné Zoltán Olga. Egész kis virágerdővel van körülveve a koporsó, ezzel róják le kegyeletüket a pályatársak, a nagy számu ismerősök. Egész zarándoklás volt ma a ravatalhoz. Részvétüket jöttek kifejezni az ismerősök a mélyen sujtott családnak. A temetés holnap vasárnap, d. e. 10 órakor lesz s a színtársulat nevében Bács Károly fogja a gyászbeszédet tartani, a színtársulat énekkara pedig gyászdal énekel. Kint a temetőben a színházi zenekar gyászindulója mellett fogják a holttestet az anyaföldnek átadni.

— Az ötvenézer koronás adomány. Említettük, hogy Temesvárott ötvenézer koronás alapítványt tett valaki névtelenül a Fehér Kereszt-egyesület javára. Most, mint tudósítónk jelenti, kiderült, hogy az alapító Sailer Antal nyolcvankétévestendős temesvári polgár, a temesvári Fehér-Kereszt-egyesület elnöke. Sailer Antal tulajdonkép aradi származású: itt éltek szülei és rokonai és gyerek korát ő is itt töltötte. A dúsgazdag temesvári polgár szegényen kezdte; a miye van, kitartó becsületes munkásságának köszönheti. Munkásságától most, magas kora dacára sem pihen meg. Nemes tette önmagában viseli dicséretét.

— Eskütétel a tanács előtt. A város tanácsának mai ülésén dr. Matavovszky Nándor és dr. Parecz Gyula, az aradmegyei kórház főorvosai, továbbá dr. Kabdebó János, dr. Schuster Illés és dr. Vas Sándor orvosok, kiket a tisztújító közgyűlésen a főispán a város tiszteletbeli főorvosainak nevezett ki, a mai tanácsülés előtt letették a hivatali esküt. Ugyancsak ma tett esküt Simon Gábor t. aljegyző is.

— Henrik herceg és Washington kardja. Egy new-yorki távirat szerint Henrik herceg tegnap Albanya utazott, ahol megmutatták neki Washington híres kardját, amelyet Nagy Frigyes porosz császártól kapott annak idején. Amint a herceg a kardot kezébe vette, első dolga volt, hogy azt kitértette hüvelyéből. A körülálló nagyon megijedtek s elmondták, hogy Washington végrendeletében meghagyta, hogy ezt a kardot csak akkor húzzák ki hüvelyéből, ha a haza veszélyben forog. A herceg e magyarázat után bocsánatot kért a történetekért és főleg azon sajnálkozott, hogy minderre őt előre nem figyelmeztették.

— Körber Budapesten. Körber osztrák miniszterelnök ma Budapestre érkezett s itt hosszasan tárgyalt Széll Kálmán miniszterelnökkel. A tanácskozás egyik tárgyát a kvóta-deputáció kiküldése képezte. Elhatározták, hogy a küldöttségek áprilisban fognak összeülni. A delegációt már a jövő hóban megalakítják s májusban hívják össze ülésezni. A jámtarifája ügyébe a nagyhét végén tesznek újabb kísérletet Bécsben, esetleg Budapesten.

— Agyonlőtt községi orvos. Egerhegy községben — mint tudósítónk jelenti — lelőtték Grál Dezső községi orvost. A véres eset részletei következnek: Vucsák Fábian odavaló lakos felesége és gyermeke betegen feküdt. Grál községi orvos gyógykezelte őket. Az orvos, a kit mindenki lelkiismeres és szorgalmas embernek ismert, mindent elkövetett, hogy a súlyos betegen fekvő asszonyt és gyermekét megmentse, de az asszony szerdán reggel, a gyermek pedig másnap hajnalban mégis meghalt. A férj emiatt úgy elkeseredett, hogy másnap reggel, a mikor az orvos megjelent, hogy a halotti bizonyítványt megírja, dr. Grált megsértette. Az orvos összezsúrdta Vucsákot és távozni akart. Alig lépett ki az udvarra, Vucsák lekapta a falról töltött fegyverét, rálőtt a kifelé haladó orvosra, a kit a golyó fején és hátán talált. Az orvos rövid vonaglás után még az udvarban meghalt. A csen-

dőrség a gyilkost letartóztatta. Grált fiatal felesége és két kis gyermeke gyászolja.

— **Pokolgép az angol alsóházban.** Nagy ijedelem volt tegnap az angol alsóházban. A képviselők már nagyban gyülekeztek az ülésre, a midőn észrevették, hogy az elnöki emelvény előtt egy fekete bádóg doboz fekszik. A képviselők pokolgépet gyanítottak a gyanús dobozban s meglehetősen kellemetlenül kezdték magukat érezni, végre két szolga kivitte nagy elővigyázattal a dobozt az udvarra. E pillanatban futva érkezett egy fiatal képviselőházi szolga s hona alá kapta a dobozt. Ekkor kiderült, hogy az fertőtlenítő port tartalmazott az illembhelyek részére s a szolga tisztogatás közben felejtette bent az ülés teremben.

— **Hatvannégyezer korona eltűnése.** A *Fejérmegyei Napló* írja, hogy Székesfehérvárott tegnap reggel óta hatvannégyezer korona rejtélyes eltűnéséről suttognak. Állítólag egy hatvannégyezer koronás pénzküldemény, amely tegnap érkezett a budapesti reggeli vonattal, eltűnt. Hivatali körökben a dolog részleteit titkolják és így egyelőre nem lehet tudni, hogy sikkasztásról, vagy valami véletlenről van-e szó.

— **Európa apósa.** Európa apósa a dán király. A legöregebb minden ez idő szerint élő uralkodók között. A jövő hónap nyolcadikán lesz nyolcvanöt esztendő. A születésnapot nagy ünnepségek között ülik meg. A nagy családi ünnephez már Kopenhágába érkezett a cumberlandi herceg két leányával, a jövő héten érkezik az orosz cárné s megígérte az angol királyné is, hogy ott lesz.

— **A német trónörökös és a kis leányok.** Bonnból írják, hogy a német trónörökösrel a napokban kedélyes eset történt. Mindennap, a midőn a trónörökös az egyetemre megy, egy egész csomó apró iskolás leányka várja be őt az egyetem kapujánál és tiszteletteljesen köszönti. A napokban azután a leánykák mindegyike egy képes levelezőlappal jelent meg, a melyen a trónörökös arcképe volt. A leánykák közül a legbátrabb a trónörökös elé lépett s megkérte, hogy írja alá, nemkülönben a többiekét is. Az udvarias trónörökös mosolyogva vette át a kártyákat s a közelben álló egyik jogász hátát asztalul használva, aláírta az anizkszeket s egyenkint adta át a boidog tulajdonosoknak.

— **Kardpárbaj.** Budapesten ma véres lefolyású kardpárbajt vívtak Papp Miklós és Koczker Antal nóradi földbirtokos. Koczker mindjárt az első összecsapásnál hatalmas vágást kapott a fejére, míg Papp az arcán sebesült meg. A felek nem békültek ki.

— **Leköszönt főállatorvos.** Ismeretes, hogy Egresi Péter szegedi főállatorvos az ellene indított fegyelmi vizsgálat elől békésen távozó, a földművelésügyi miniszternél beadta lemondását. A miniszter a lemondást véleményezés végett elküldte a szegedi közigazgatási bizottságnak, mely azt elfogadásra ajánlta. Ez alapon a miniszter meghozta döntését, melylyel, mint mai leirata közli, a főállatorvos lemondását elfogadta. Ezzel Egresi Péter megszűnt főállatorvos lenni.

— **Halálozás.** Petrovsky Károly, az Aradi Széchenyi-gőzmalom éveken át volt pénztárnoka ma hirtelen elhunyt. Temetése március hó 10-én délután 3 órakor lesz a Magyar-utca 9. számú házban.

— **A gyűrű.** Egy ismert nevű fővárosi uriember az elmúlt éjszaka nagyot és alaposan mulatott. Reggelre elveszítette a karikagyűrűjét. Az esetet menten bejelentette a főkapitányságon. Déli tizenkét órára karikagyűrűje megkerült, de helyébe — **elveszítette a feleségét.** A mulatságosan indult, de tragikusan végződött ügynek egyes-egyedül az az oka, hogy a gyűrű megkerült. F. G. vagy négy esztendeje házas. A felesége parázs szemű, energikus asszonyka, aki ugyanssak vigyázott az urára. Tegnap este mégis szabadságot adott neki. Férj uram azután alaposan kirugott a hámból. Mire reggel négy

óra felé hazavetődött, lakásának kapuja előtt elsörnyüködvé veszi észre, hogy elhagyta a karikagyűrűjét. Ismét kocsiba veti magát, elvágta a rendőrségre és bejelentvén az esetet, elmondja:

— Este a D. vendéglő szeparéjában vacsoráztam Z. kisasszonnyal. Innen egy mulatóba mentem, ahol a kis Emmával pezsgőztem, végül nagyon elálmosodtam s csak az imént ébredtem fel a szőke Gizi lakásán. Kérem, keressék meg a gyűrűmet.

Ezzel hazament, lefeküdt s aludt délig. De tovább is aludt volna, ha a felesége hirtelen fel nem ébreszti:

— Nyomorult! megcsallál!

— De édesem, ne hidd. Nem igaz!

— Megcsallát, te hűtlen, a rendőrségtől tudom.

— A rendőrségtől? kérdi a férj, immár alaposan megfélemlítve.

— Igen. Elveszítetted a karikagyűrűdet. Most volt itt a detektiv. Megtalálták — a szőke Gizike laborjában. . . Elhagylak. Még ma beadom a vádlókeresetet.

Szóval a gyűrű megkerült, de az asszony, az elveszett, ha ugyan közben meg nem gondolja magát.

— **Színházi pánik Stuttgartban.** Tegnap a stuttgarti dalszínházban majdnem végzetes kimenetelű szerencsétlenség történt. Az első felvonás alatt az egyik oldalszlet meggyuladt s a közönség, a legutóbbi udvari színházéges hatása alatt rémülve ugrált fel helyéről s tartott a kijárat felé. Mielőtt azonban valami komolyabb baj történt volna, a tűzoltók eloltották az égő diszletet s a közönség megnyugodva foglalta el helyét.

— **A szénaárusok új elárúsító-helye.** A tanács megbízta Sárkot Domokos főkapitányt és Virágh Lajos főmérnököt, hogy a széna elárúsítókat a fa- és fémpár-iskola szomszédságából más helyre telepítsék át. A kiküldöttek javaslatára a tanács ma elhatározta, hogy a széna-elárúsítóhely ezután a Maros árterén, a védőtűtőben innen a Holländer-féle falerakótelep helyén lesz.

— **Szerencsétlenség a vadászatban.** Végzetes szerencsétlenség történt, mint temesvári tudósítónk jelenti, ma a kiserdőben. Klein István bérlő vadászat közben megbotlott s a fegyvere az esés következtében elsült. A golyó a szerencsétlen ember testébe furódott. A lövés oly erős vérzést idézett elő, hogy Klein már haldokolt, amikor a temesvári kórházba vitték.

— **Inspekciós hölgyek.** A szegény tanuló konyhájában a jövő héten Lukács Gyuláné és Lukácsy Lajosné urnők fognak felügyelni.

— **Lenyelt váltó.** Nagyváradról jelentik: Flerkó István-adósa volt sógorának, Keleszt Mihálynak 100 koronával. A váltót ma kellett volna Flerkónak kifizetni, ki-el is ment a sógora Petőfi utcai lakására, hogy tartozását kiegyenlítse, de az utolsó pillanatban merész ötlete támadt Flerkónak, mert a mint Keleszt kezébe adta neki a váltót, ő egész egyszerűen szájába kapta a váltót, lenyelte és anélkül, hogy fizetett volna, eltávozott sógora lakásáról. Keleszt, váltófaló sógora ellen a bíróságnál megtette a följelentést.

— **Etrabélt püspök.** Pekingből táviratozzák ezt a furosan hangzó hírt: Egy nagyobbára elbocsátott katonáktól álló rablóbanda a jeszoli püspököt Pekingből északnyugatra 150 mérföldnyire elfogta és magával hurcolta. A kormány egy tábornok vezetése alatt kantonaságot küldött ki a rablók ellen.

— **Elszöktette a fia feleségét.** Brugesz István pécsi téglamunkás elszöktette a saját fia feleségét. Mikor ifj. Brugesz István tegnap megtudta, hogy a felesége saját édes apjával szökött meg, lakásának padlásán felakasztotta magát, de a szomszédok még ideje korán levágták a kötélről. A megszökött apát és feleséget most köröztetik, mert az asszony elvitte magával férje összes holmiját és 140 korona készpénzt.

— **A Kossuth-szoborra a következő újabb adományok érkeztek:** Tamó Zsigmond (Almás) gyűjtése: 16 kor. 50 fillér. Almay Olivér 10 kor., Tamó Zsigmond 2 kor., Burian K. Geiringer, N. N., Krausz, Glaser Izidor, Steiner János, Egy bizonyos, Bartha Antal, Gy. D. 50—50 fillér. Ifj. Weisz Mór gyűjtése 4 kor. 60 fillér, ifj. Weisz Mór 2 kor., Végh István, Ullmann József 1—1 kor., Lukács Miksa 40 fillér, ifj. Schwarz Zsigmond 20 fill., Vasóczy Károly, Rosenberg József, Dürr Kocsárd 1—1 kor. Leichter Lipót gyűjtőívén. Gyűjtő 4. Guttman 2 kor., Arkossy Aurél kroknai gyűjtése. Gyűjtő 1—1 korona, Rusz Béla 50 fill. Szerb Vickenti 20 fill., Kálmán István 2 kor., Román Róbert 1 kor., Fritsz Józsefné 3 kor., Erber és Fleischmann gyűjtése 2 kor., Pöhm és Gedeon gyűjtése 13 kor. 30 fill. Pénztár álladék 9156 kor. 14 fill. Az ivartó kereskedő urak értesítetnek, hogy a leszámolásra a bizottság Mihálik Béla urat küldte ki. — Az elnökség.

— **A lélek rejtelmel.** Sokszor a legnagyobb lélekismerők sem tudják megmagyarázni némely, különben egészséges embernek különös ellenszenvét, hogy így mondjuk: idioszinkráziáját bizonyos dolgokkal szemben. Boyle angol tanár beszéli, hogy volt egy szolgája, a kinek mindig vérezni kezdett a foghúsa, valahányszor kést fentek előtte. III. Henrik francia király magánkívül volt, ha macskát látott. I. Jakab angol király hányingert érzett, ha előtte kardot rántottak ki hüvelyéből. Schomberg herceg nem tudott macskával egy szobában megmaradni, míg Carl of Landerdale el volt ragadtatva, ha macskanyávogást hallott valahol, a legszebb zene azonban utálattal töltötte el, John Pechmann, egy kitűnő excentrikus teológus, különös ellenszenvével egész életét elkerítette magának. Így nem hallhatta, ha szobát söpörtek, mert rögtön heves fájdalmakat érzett, sőt görcsöket is kapott. Ha véletlenül bársonyhoz ért a keze, a fuladás tünetei jelentkeztek nála. London egyik kórházában nemrég egy beteget kezeltek, akinek sajátságos antipatiája volt a méz iránt. Orvosa titokban egy kis mézet kevert a kenőcsbe, amelylyel a beteg a karját kengette s a hatás oly rettenetes volt, hogy a kenőcsöt azonnal el kellett távolítani a kézről. Ugyanabban a kórházban volt egy másik beteg, aki ájulási rohamokra esett, ha hangszót hallott, egy másikat pedig a guta kerülgette, ha vasalót látott.

— **Magyar név.** Kiskoru Hollstern Károly m. á. v. örököstest aradi lakos családi nevének „Horvát“-ra, Tasch György m. á. v. előmunkás aradi lakos családi nevének „Takács“-ra, Hauschild Emil m. á. v. hivatalnok aradi lakos családi nevének „Hajós“-ra és Darabutz József m. á. v. váltóberzovai lakos, valamint kiskoru Margit és Mihály gyermekei családi nevének „Darányi“-ra kért változtatást a belügyminiszter megengedte.

— **A párisi török diákok.** Konstantinápolyból jelentik lapunknak: A szultán iradét bocsátott ki, a melylyel megparancsolta, hogy minden török diák, a ki Párisban végzi tanulmányait, tüstént térjen vissza Konstantinápolyba. A szultán különös rendeletének az a titka, hogy az ifju törökök mozgalma a Párisban tartózkodó ifjuság körében igen fogékony talajra talált.

— **A milliárdos és az ujságíró.** Morgan, a híres amerikai milliárdos nem nagy barátja az ujságíróknak és irtózik mindennemű interview-tól. Mikor legutóbb Angolországban járt, akkor történt meg vele ez a mulatságos eset. Egyik londoni nagy napilap tudósítója levélben két perc kihallgatást kért tőle. Morgan ezt válaszolta neki:

— Az én időm drága. Elemen minden perce 25 font sterlinget ér.

Az ujságíró titokzatosan csak ezt felelte:

— Elfogadom.

— És másnap megjelent Morgan előtt.

— Mit akar? Kicsoda maga? — kiáltott rá a milliárdos.

— Semmit sem kívánok, csak két percnyi kihallgatást. On azt üzente nekem, hogy minden perce 25 fontot ér. Atnyujtok tehát önnek 50 fontot.

— Megbolondult?

— Nem. Hanem fogadtam volt, hogy önnel két percig hírlapírói minőségemben beszélni fogok. És pedig 250 font sterlingbe fogadtam. Az önnek adott 50 fontot leszámíva, még mindig nyerek 200 fontot s ami fő, bebizonyítottam, hogy az én időm az önénél is drágább. mert egy-egy percem az önénél 75 fonttal ér többet...

Morgan jót nevetett és most már készségesen meginterviewolta magát.

— **Jótékonyság.** Az Aradmegyei Takarékpénztár igazgatósága 100 kor., Krausz Paulina 4 kor., Hajnal István 2 kor. 20 fillért adományozott a szegénytanulókat segélyező egyesületnek, mely nemes cselekedetért ezután is köszönetet mond *Hauser* ezredesné, egyesületi elnök.

— **Amerikai hóhortok** Nincs az a lehetetlen eszme, a melynek a yankeek hazájában menten néhány híve ne akadjon. Tizenhárom ur-ember nemrégiben *csók ellenes* egyesületet alapított. Az új egyesület tagjai megfogadták, hogy sem a maguk, sem a más feleségét meg nem csókolják. Alakult azután egy liga a *kézszerítés* ellen. A kézszerítés szerintük felesleges időrabló barbás szokás. Az egyesület azonban hamar feloszlott s a kézszerítés ellenségei most már maguk is visszatértek az időrabló, de bevett szokáshoz. Van Amerikának *színházellenes* ligája is. Az egyesület tagjai azt mondják, hogy a szindarabok többé-kevésbé mind káros hatásúak. Az egyesület sok pénzt fordított agitációra, sőt néhányszor olyan skandalumot csaptak a színházakban, hogy végre is a rendőrség fejosziatta a ligát. A leghóortosabb egyesület az volt, amelyik a *borotválkozás leküzdését* tűzte ki céljául. Tagjai hónapokig sem hajukat nem nyírátták, sem nem borotválkoztak. Az utcán nagy feltűnést keltettek, de a tagok száma egyre csökkent, míg utóbb az egyesület teljesen feloszlott.

— **Kinos betegség** a csusz és köszvény, azonban — mint hiteles orvosi nyilatkozatok és számos köszönőlevél bizonyítja — a Zoltán-fele kenőcs még a legmakacsabb csusz és köszvényes bajokat is néhányszori bedörzsölés után meggyógyítja. Üvege 2 kor. Zoltán B. gyógyszerárban Bpsten.

— **A szokásnak megfelelően** ma délután és este ismét kiállítás rendez életnagyságu ingyenyképeitől Porter Vilmos Nagy Aruházában a Szabadság-téren. Ajánljuk, hogy ezen valóban érdekes kiállítást minél többen szemléljék meg, hogy meggyőződést szerezhessenek, mily *kiváló* az a kedvezmény, melyben Porter Vilmos Nagy Aruháza 20 korona bevásárlásnál vevőit részesíti.

— **Ujítás!** *Hanis L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti akadémiai tag műtermében Szabadság-tér 16. (Dománypalota.) Telefon 358., minden vasár és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujításra.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőseggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Közművelődési ügyek.

(A *Kölcsey* Egyesület választmányából.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

A Kölcsey-Egyesület ma délután 5 órakor tartotta előkészítő választmányi ülését, mely a jövő vasárnap tartandó közgyűlésre készítette elő a költségtervezetet.

Az ülést *Varjassy* Árpád elnök, kir. tanfelügyelő nyitotta meg és mindjárt referált arról, hogy a *kulturpalota* pályaterveit nemcsak pri-

vát levélben, de már táviratilag is sürgette vissza az országos mérnök- és építész egyesületnél, de mindeddig választ nem kapott. Különben arról értesült *Steiner* József kir. mérnöktől, hogy a pályatervek iránt Budapesten nagy az érdeklődés.

Jelentette továbbá, hogy a *munkásvédegyelet* könyvtára számára megrendelte a munkás-könyvtár eddig megjelent két évfolyamát és azokat átjuttatta a könyvtárnak.

Ezután azt jelentette az elnök, hogy *Ottenberg* Tivadar, az Aradi első takarékpénztár vezérigazgatója most fejezte be nagy terjedelmű és becses könyvét, melyben az Aradi első takarékpénztár 60 éves történetét tárgyalja. Mint-hogy ez irodalmi esemény, indítványozza, hogy *Ottenberg* Tivadart, a választmány lelkes tagját, ebből az alkalomból átiratban üdvözzöljék. A választmány ezt az indítványt nagy lelkesedéssel tudomásul vette.

Varjassy elnök bejelenti, hogy mivel tudomása szerint *Edvi-Ilés* László, az egyesület al-elnöke, most érte meg irodalmi működésének 25-ik esztendejét, azt indítványozza, hogy *Edvi* Illés Lászlót szintén átiratban üdvözzöljék jubileuma alkalmából.

Ezután referált arról, hogy *Kilényi* János egyesületi ellenőr lemondott ellenőri állásáról és újabb állást elvállalni nem hajlandó. A választmány tudomásul vette ezt is.

Majd az egyesület vagyoni állapotáról referált a pénztárnok. Az egyesületnek felszereléssel, alapítványokkal, a könyvtárral, muzeummal stb. együtt 98.641 korona tiszta vagyona van. Ezután a jövő évi költségvetést tárgyalták, mely alig tér el a múlt évitől. Ennek tárgyalása kapcsán elhatározták, hogy a *Trefort* alapítványnak 80 koronát kitevő kamatait szintén bevételként állítják be a költségvetésbe és *ezt a 80 koronát irodalmi célok istápolására, szóval az irodalompartolásra fordítják.*

A vidéki iskolák támogatására 400 korona helyett ez évben csak 300 koronát fordítanak.

Elhatározták, hogy a *Dömötör* László által kiadott régiségek elhelyezésére beszerzett állványokra 600 koronát az elkészítőnek kifizetnek és minthogy erre a költségvetésben nincs fedezet, törlik azt az 1000 koronát, melylyel a *Kölcsey*-egyesület a muzeumnak tartozik, és ebből fedezik a polcok árát, a 600 koronát.

Az ülésen jelen voltak: *Varjassy* Árpád tanfelügyelő elnökle alatt: *Pókász* Imre, *Burián* János, *Somogyi* Gyula dr., *Kovács* Vincze, *Székely* Salamon, *Szöllösi* tanárok, *Takács* Ferenc, tanfelügyelőségi tölnek és *Zádor* Bertalan.

TÖRVENYKEZÉS.

Kihívás Kecskeméthy miatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 8

A *Kecskeméthy* Győző negyedmilliósi sikerkasztásával kapcsolatban a *Magyar Szó* című lap megírta, hogy ebben az ügyben a budapesti rendőrség kihallgatta *Köpösd* Dezső joghallgatót is. *Köpösd* ebben sértést látott s provokáltatta *Nagy* Gyula hírlapírót, a *Magyar Szó* munkatársát is.

A nevezett lap szerkesztősége azonban az egy nappal azelőtt végbement *Pályi*—*Köpösd* párbaj után már elégségesnek tartotta a lovagias afféreket s elhatározta, hogy *Köpösd* további provokálásait megfogja akadályozni. E végből a főkapitányság segélyét vette igénybe s ez két detektívét *Magyar* Gyulát és *Lovász* Istvánt küldötte ki, hogy a *Köpösd* részéről jelentkező párbajsegédekét igazolásra szolit-sák fel.

Köpösd másnap a párbaj után csakugyan ismét elküldte segédeit *Neubauer* Ferenc és *Jakober* József Gergely joghallgatókat, hogy provokálják a cikk szerzőjét, aki felüknek nevét összeköttetésbe hozta *Kecskeméthy* ügyével. A két segéd megjelenve a szerkesztőségben *Nagy* Gyulától lovagias elégtételt kért, aki azonban kijelentette, hogy magát terrorizáltatni nem enged s így nem is fogadta el a kihívást. Mikor a segédek távozóban voltak, előlépett a két detektív s igazolásra szállították fel őket. Ennek megtörténte után pedig feljelentették őket párvialdra való kihívás vétsége miatt.

Ma tárgyalta ezt az ügyet Császár büntető albiró. A két segéd azzal védekezett, hogy ők csak ideiglenesen vállalták el *Köpösd*-től a megbízást. Miután *Nagy* Gyula sem kívánta megbüntetésüket, az ügyészi megbízott vádat ejtett s a bíró a további eljárást megszüntette ellenük.

§ **Fojtás darab, mint bizonyíték.** Az aradi esküdtszék ma folytatta *Gavra* bűnpörét, melyben, mint tegnap megírtuk, egy darab rózsaszínű papíro., mely fojtásnak volt szánva, a fő bizonyíték. A bíróság, melynek elnöke *Fábián* Lajos dr. táblai bíró, ma a tanukat hallgatta ki s minthogy ezek meglehetősen sokan vannak, a tárgyalást ma sem tudták befejezni.

§ **Elítélt kereskedő.** A budapesti lezámloló bank közraktárainak alkalmazottja, *Simkó* Gyula a jövedelmét bűnös uton szaporította. Rendesen a hibás zsákokat *Bielitz* Lipót zsákfoltozónak adta oda s a mikor ez kijavítva visszahozta azokat, néhány darabot mindig megtartott. Rájöttek, hogy így 560 zsák maradt *Bielitz*-nél, a ki jó pénzen eladta. A nyomozás arra az eredményre vezetett, hogy a lopott holmit *Kaufmann* Imre zsákkölcsönző és *Steiner* Károly burgonyazúzó vásárolta meg. A pénzből *Simkó* mindössze ötven koronát kapott *Bielitz*-től. Valamennyien a vádlottak padjára kerültek s a törvényszék, melynek *Bakonyi* bíró volt az elnöke. *Simkó*t három havi *Bielitz*-et elleni kihágás címén 40 korona pénzbüntetésre ítélte. *Steiner*t a bíróság felmentette.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBOL.*

Rendőrt a külvárosokba.

Tekintetes Szerkesztőség!

Alanti panaszomnak b. lapjokban való szives közlését kérem:

A múlt héten történt, hogy *Stern* Sándor külvárosi kereskedőt félholtra verték duhajkodó legények. A bátorság t a legények mind n- esetre onnan vették, mert tudják, hogy rendőr a külvárosban fehér holló számba megy. Néhanéha egy rendőrszámó végig megy ugyan az utcákon, de ezeknek oly nagy területet kell bejárni, hogy míg az egyik végéről a másikra érnek, nemcsak egy embert, hanem az egész utca népét fél és egész holtra verhetik.

Ezúton kérem tehát Arad város ügybuzgó főkapitányát, segítsen ezen a nagy hiányon s állítsanak fel a külvárosban is egy két rendőrszámót. Vagyonunk és életünk biztonsága érdekében jogosan kérjük ezt.

Arad, 1902. március 8.

K. Zs.

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

Előfizető. Az Aradi Közlöny minden előfizetője, ki a bevallási jvet kiadóhivatalunknak beküldte, és a 60-ik évet még nem töltötte be, biztosítva van baleset ellen 3000 koronára. Minden baleset 24 óra alatt bejelentendő.

S. I. Kis-Pereg. Felszólalását eltették, s megfelelő alkalommal fel fogjuk használni.

Sz. I. Arad. Közgazdasági cikkeknek, ha aktuális témát tárgyalnak, mindig szívesen adunk helyet.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

- Az Aradi Közlöny távirati tudósítása -

Budapest, március 8.

Délitőzsde. A buzaárakat mérsékelt, vételkedő kedvtelen. Bányadt iránzat mellett 1500 métermázsra került forgalomba, alig tartott árszállás. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprilásra	9.25 - 9.26
Buza májusra	9.27 - 9.28
Buza októberre	8.23 - 8.24
Rozs 1902. áprilásra	7.52 - 7.53
Rozs októberre	6.83 - 6.84
Zab 1902. áprilásra	7.57 - 7.58
Zab októberre	6.12 - 6.14
Tengeri 1902. májusra	5.19 - 5.20
Tengeri júliusra	5.33 - 5.35
Repce 1902. augusztusra	12.40 - 12.50

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprilásra	9.28 - 9.29
Buza májusra	9.30 - 9.31
Buza októberre	8.25 - 8.26
Rozs 1902. áprilásra	7.44 - 7.45
Rozs októberre	6.12 - 6.14
Zab 1902. áprilásra	7.57 - 7.58
Zab októberre	6.12 - 6.14
Tengeri 1902. májusra	5.21 - 5.22
Tengeri júliusra	5.33 - 5.35
Repce 1902. augusztusra	12.40 - 12.50

Zárul 5 órakor:

Öztrák hitelrészvény	691.25
Magyar hitelrészvény	706.-
Ceszártólóbank részvény	447.-
Rima-Murányi vasúti részvény	498.-
Öztrák-magyar államvasúti részvény	676.-
Köszöni vasút	648.-
Városi villamos vasút részvény	321.-

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, március 8.

Magyar aranyárjádék 40/0	130.05
Magyar koronárjádék 40/0	97.50
Magyar arany 41/10/0	120.-
Magyar ezüst 41/10/0	100.90
Magyar keleti vasút	120.-
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.25
Magyar ártalmegváltási kötvény	101.10
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.50
Magyar nyeresémsorsajegy kölcsön	193.-
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	158.-
Öztrák papírjádék	101.50
Öztrák jádék ezüst	101.35
Öztrák jádék arany	121.-
Koronárjádék	98.90
1860-iki államsorsjegyek	155.-
Öztrák-magyar bankrészvény	1630.-
Magyar hitelbank részvény	716.-
Öztrák hitelbank részvény	698.-
Öztrák-magyar államvasút	679.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márká	117.25
London	240.10
Paris	95.50

CSARNOK.

A szombati mécses.

Irta: **Móra István.**

(Folytatás.)

S más napra kelvén, főzött az urának olyan olajjal rántott babot, olyan kolbásztalan cibérét, hogy csakúgy sziklázott az ember szeme, mikor belekóstolt:

— Mi az istennyila ez, te?

— Eledel, csak mondja kend rá a hálaikat.

— Hát apád ha jobban tudja, mondja e?

Az asszony leborult a két öklére:

— Ne bántsa kend a halottakat.

— Dehogyan bántom, az Isten őket magasztalja, — hanem az bizonyos, hogy ezt a te életedet se bántom. Egye meg, aki főzte.

Az asszony teleszedte a tányérját, megkóstolta pénteki főztét s csettintett utána a nyelvvel.

— Jaj, édes uram, de nagyon eltaláltam. Ugyan, az én kedvemért egye kend meg, amit kiszedett!

Pataki oldalt fordított az asztalnak:

— Sohase szerettem semmi börtöst, de az olajost meg végkép utálok.

Az asszony sebesen kanalizott. Közbe azért beszélni is tudott, úgy volt szoktatva a beszélőkéje:

— Lássá kend pedig, nem kend mondta, hogy mindenféle hit törvénye jó, csak meg köll tartani?

— De én mondtam.

— Osztt éppen a magáét nem tartaná kend? Mert törvénye ám a kend hitének ez is, a bört, az olaj... Benne van a szentírásban is.

— Hát csak igyák-egyék meg olajukat a pátriárkák, proféták... Az én házamban többet be ne hozd! Most pedig, ha nekéd olyan jó az a te ételed, hát a mi marad, csak tedd el a melegre, mert azt magad eszed meg, fogadom.

Az asszony erősködött:

— O, hát megeszem hát. Hanem kend végképp nem eszik a mai szent nap, ilyenformán?

— Nem az ördög, aki elvisz. Csak igyekezz avval az evéssel, aztán süss nekem egy kis sonka kövérjít rántottával.

Az asszony megrázkódott:

— Hogy bánjak pénteken zsirossal mégis nézze kend!?

— Leviszi a szappan, meg a víz... De egy, kettő, hé, mert én olyan országot is halottam, hogy az ember, ha nem szereti a felesége főztét, a fejéhez vághatja neki: ott az a törvény meg a hit.

— Elég bolond hit...

— Próbálva tudná meg az ember... Ha gondold, kipróbálhatjuk: használ-e?

S már akkor a szeme úgy hányt a szikrát, mint a kohakó.

Kaprosi Rozál nem is tudta megállni huncyorítás nélkül. Átfutott rajta az ijedség hosszában, szelítiben s megkötötte a nyelvét, nem tudott szólni. Magatudatlan kihordozkodott a pitarba s ott fakadt csak sirva:

— O, én nagyon nyomorult... O, én nagyon elhagyatott... Hogy én már a hitemet is megtagadjam...

Az ember várt egy darabig csendes ültőhelyében az asztalnál, egyszer oszt kiszólt:

— Még se zörög az a serpenyő, te? Az asszony még jobban rákezdte.

— O, ha én ezt tudtam volna... O, ha nekem ez a jó angyalom megsugalta volna...

Pataki fölvette a szót:

— Sugalta az, szegény feje, csak te nem hallottad. Mint az én parancsodat hallatlanná tetted... Hát jól van, ha még most sem sertyog az az a sonka, nem bánom: eimék a kocsmába, ahol azt adnak ennem, amit nem szeretek. Add be a kisházból a csizmámat.

Már hiszen ha kettő közt választani kell, hogy adandó sorral az ura a tálat a fejéhez veri, meg hogy elmén hétköznap, Krisztus kinszenvedése napján a kocsmába pénzt pazarolni: amahoz áll, bizonyos. De hát megint csak egyet gondol: mikor katonát szállásoltatt be hozzájuk a császár, biz a katonának hust köllött főzni a kántorbörtön is, — mégis megbecsajította az isten. Hanem ha az ura el találná mondani a kocsmában az olajos babot, üres cibérét: annak a szégyene mégis csak kegyetlen volna... Beszelnék a piacon is... Eh!... Sz az uram is volt katoná, annak is az eleje) — csak érte ne tegyem meg a bünt? O, én ártatlan...

Mire az ura kinézett, hogy jön-e már az a csizma, a sonkát hozta befelé a kamrából.

Pataki türehtetlenkedett:

— Hamarabb lesz most már, ha elmék...

S levetette a ház körül való lajbiját. Le is hajította a földre, holott katonásan a fogason tartott mindent.

(Folytatása következik.)

Kerpel Izsó
50,000 kötetes
kölcsön-könyvtárába

Aradon, **Ártel Péter-utca 1. szám, (az udvarban)**

Telefon-szám: 407.

A következő ujdonságok érkeztek:

Blána: Egy honvédszázados viszontagságai, **H:** Egy regényes bünper, **Anunzio:** Az ártatlan, **Seinkievicz:** Öt kövessük! **Komócsy:** Kispipa adomák, **C. Doyle:** Doctor Holmes kalandjai I. II. III. **Ouida:** A kis tolvaj, **K. Kun:** Virágoslak, **A jégvirág,** **Ocskay G.:** Ocskay igazi életrajza. Tanulók lapja 1901-ről, **Hope:** Tróza, **Rider:** Lizbet, **Kuthy:** Hazai rejtelmek **Simon:** Erzsébet királyné, **Gorkij:** Milla, **Hillern:** És mégis jönni fog. **Gárdonyi:** Karácsonyi álmom, **Broughton:** Olyan mint a virág, **Crocker Gven,** **Tolstoj:** Sötétség orsz., **Tutsek:** Örvény, **Bart-ha:** Görbe naptár 1902, **Molnár:** Gazdatlan csolnak, **Gárdonyi:** A láthatatlan ember, **Toury** A kapitány. **Herczeg** Pogányok. **Mikszáth:** Régi szekér, fakó hám, **Fekete kakas,** A szelstyei asszonyok, **Gorkij:** Csudra Makar, **Beniczkyne:** Mindenáron, **Haana.** **Ohnet:** A könnyüvéreük. **Donázy:** Szigetvár, **May:** A puskás bur, **Abonyi:** Három vitéz m. baka. **Malonyai:** A Tartodi medvehajtás, **Szemere:** A halász regénye. **Juhani:** A tiszteletesné asszony, **Magyar lányok** 1901. stb.

Németben: **Prévost:** E. glückliche Ehe **Werner E:** Adlerflug. **Sudermann:** Johannisfeuer, **Flammarion:** Lumen, **Eschtruh:** Hazard, **Am Ziel,** **Galet:** Kapitän Satan (Abenteuer des **Cyranó de B.** **Berhard:** Eva u. Leoni, **Werder Hans:** Der wild- Reutlingen. **Fee,** **Junker Jürgen,** **Christophorus,** **Zola:** Mädchen und Frauen, **Boy Ed:** Liu u. Rahel, **Bähr:** Neben der Liebe, **Jensen:** Frühling-stürme, **X:** Buch der größten Geheimnisse. **Heiberg:** Fast um ein Nichts, **Meggede:** Von zarter Hand, **Tranfil Max:** D. Welt hinter den Coulissen, **Bernhardt M.:** In treue fest, **Wothe A.:** D. Märchenschloss, **Es tagt,** **Und doch,** **Suse,** **Warum,** **Ragna,** **Knut Hamsun:** Die Stimme des Herzens, **Kaviar-Kalender** 1887—1901., **Ballestrem:** Aus der Rumpelkammer, **X:** A mors Missethaten, **Der Backfisch.** **Spätgen:** Plainair, **des Amerikaners Wort,** **Georgy:** Lotte Bach's Hochzeitsreise, **M. Fliegende Blätter** 1886—1901-ig, **Vaudére:** Drei Blumen der Wohlust. **Schwarz:** Wie man in Paris liebt. **Tschudi:** Elisabeth.

Francziában: **Zola,** **Brio Malot,** **Musset,** **Gyp,** **Ubaet,** **Daudet,** stb.-től ujdonságok.

Angolban: **Twain,** **Ouida,** **Braddon,** **Broughton,** **Wells,** **Collins** stb. legujabb művei.

Havi-kölcsöndij: 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A tanuló ifjuságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek ujak és tiszták.

Vidéki börtök is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legujabb és legérdekesebb műveket.

Ay összes jegyzékek, valamint a magyar, német, franczia és angol pótjegyzékek ingyen kaphatók.

Ugyan-e cég **Andrássy-téri** könyvkereskedésében nagyobb könyvtárvételek folytán óriás választékban kaphatók **regények, klasszikusok, Pallas Lexikon** stb. meglepően **jutányos** árszállás, mire különösen a **Casinók és Olvasó-Körök** figyelmét van szerencsém felhívni. Többek közt 400 kötet csaknem új **Egyetemes regénytar** 50 fillérjével kapható.

SZIVARKA HÜVELYEK

SZIVARKA PAPIROK

„NIL“
(KROKODILLAL.)

A dohányzóknak igazi élvezetet csak a legjobbnak elismert valódi egyiptomi szivarka hüvely és szivarka papírok „NIL“ (krokodillal) nyújt mely a dohányzás alatt sem fekete, sem zsiros nem lesz, és ki nem alszik.

☀️ **Övakkodjunk értéktelen utánzatoktól.** ☀️
☀️ **Mindenütt kapható.** ☀️
Egyedüli készítőik:
ELSTER FRÉRES LEMBERG.

Szészület.

— Március 8. —

Mai jegyzéseink: Készárt nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 20, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szarított moslák: 12-80—13— korona mmászásként

NAPIREND.

Március 9. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Laetare. — Protestáns naptár: Franciska. — Izraelita naptár: Rosch. Chodes. — Görög-keleti naptár (február 24.): Vajhagyó vasárnap. — A nap két 6 óra 10 perckor, nyugszik 5 óra 39 perckor. — A hold két 5 óra 28 perckor, nyugszik 5 óra 12 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Arad-ra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó, enyhe, szeles, elvélve csapadék.

Közlöny-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¹/₂—12¹/₂ óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¹/₂—2¹/₂ óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye múzeum helyisége melletti ülés terem.

Március 9. Az aradi delegált közgyűlése délután 3 órakor (Polgári fiúiskola.) — Az aradi versenytárs közgyűlése délelőtt 10 órakor (Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár.) — Az aradi ipartestület közgyűlése délelőtt 9 órakor. — A kazánfűtők és gőzgépezők vizsgája (Felsőföldi ipartestület.) — Az aradi iparosok hitelszövetkezetének közgyűlése délután 3 órakor (Ipartestület.) — Az első aradi betegsegélyző- és temetkezési-egylet közgyűlése délután 3 órakor.

Városi színház.

Vasárnap, 1902. évi március hó 9-én:

Bérletszűnet. Bérletszűnet.

Délután 3¹/₂ órakor, fél árkakkal:

Az ikrek.

Operette 4 képb. Irta: Maurice Ordonneau. Fordította: Molnár Ferenc. Zenéjét szerzte: Edmond Audran.

SZEMÉLYEK:

Boniface . . . Rubos A.	Robert . . . Nemes S.
Catherine . . . Komlósy I.	Modeste . . . Mányai A.
Gandichard . . . Polgár S.	Theodule . . . Réti István.
Gandichardné Tolainé.	Des Filieres . . . Giréth K.
Beauvisage . . . Boda Ferenc.	Clara) Kley Margit Felhó R.
Deschamps . . . Fenyéri Mór.	Cecil)
De la Tourette Palócz Pál.	Manon . . . Vidor Laura.
Goutran . . . Szabó Lajos.	Therese . . . Garai Ilonka.

Kezdete 3 és fél órakor.

Bérlet 149. sz. Páratlan

Este 7 órakor, rendes árkakkal:

A zsába.

Bohózat 3 felvonásban. Írták: Hennequin és Duval. Fordította: Molnár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Barisard . . . László Gy.	Lehuchois . . . Fenyéri Mór.
Colette, neje Komlósy I.	Zenobia, huga Menszáros M.
Leclairperne . . . Tolainé.	Theodore . . . Nemes S.
Marcinellé . . . Palágyi L.	Sophie . . . Gajda Ilona.
Susanne, neje Angyal Ilka.	Casimir, inas Giréth K.

Kezdete 7 órakor.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL

ARADRA

Budapest felé indok:

Budapest felé érkezik:

Nagyváradra reggel	5.10
Gyorsvonat reggel	8.18
Személyvonat d. e.	11.20
Személysz. tv. d. u.	3.56
Gyorsvonat délután	4.21
Személyvonat este	9.35

Személyvonat reggel	6.09
Személysz. tv. reggel	9.10
Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat este	7.11
Szmv. Szolnokról este	8.50

Erdély felé:

Erdély felé:

Személyvonat reggel	6.35
Gyorsvonat délután	12.11
Soborsinig délután	2.04
Személyvonat d. u.	4.30
Gyorsvonat este	7.23

Soborsiniról reggel	6.59
Személyvonat d. e.	10.50
Radnáról délután	2.36
Gyorsvonat délután	4.06
Személyvonat este	8.57

Temesvár felé:

Temesvár felé:

Személyvonat reggel	6.20
Személyvonat d. e.	11.56
Vegyesvonat délután	5.—

Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. u.	3.44
Személyvonat éjjel	10.55

Szeged felé:

Szeged felé:

Vegyesvonat reggel	7.12
Személyvonat d. u.	4.09

Személyvonat reggel	8.38
Vegyesvonat este	7.06

Brád felé:

Brád felé:

Személyvonat reggel	6.25
Vegyesvonat d. u.	12.06
Borossebész sv. du.	5.20

Borossebész sv. r.	8.08
Vegyesvonat d. e.	11.—
Személyvonat este	6.54

NYILTTÉR.*

Özv. Petrovszky Károlyné szül. Draskovits Irma, gyermekei Irénke, Dezső a maguk és az alólírottak nevében a legmélyebb fájdalommal jelentik a felejthetlen jó férj, édes atya, testvér, sógor, rokon és barát

PETROVSZKY KÁROLY

az aradi Széchenyi gőzmalom pénztárnokának,

1902. március hó 8-án d. e. 11 órakor, életének 50-ik s boldog házasságának 21-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászszos elhunytát.

A boldogultnak földi maradványai március hó 10-én, délután 3 órakor fognak Magyar-utca 9. sz. saját házából a helybeli közsirkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyázmise-áldozat pedig március hó 11-én, d. e. 8 órakor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az ezek Urának bemutatni.

Nyugodjék csendesen!

Arad, 1902. március 8.

Petrovszky Ferenc és neje, testvére, illetve sógornője.	Czedik Jenő, Czedik Ilonka, Czedik Zoltán, Denifée Violka, Denifée Katica, öcsesei és hugai.
Denifée Ferenc és neje, szül. Draskovits Vidorka, sógor és sógornője.	

Egy fiatal

könyvelő

aki a

magyar és német levelezésben

teljes jártassággal bír,

női divat és kézműáru üzletünkben tartós alkalmazást nyer. Ajánlatok intézendők

Deutsch Testvérek és Tsa
czéghez Lugos.

A legjobb és legeredetesebb
ű d i t ő - i t a l ,
amely mint asztali írók kálmános kedvelt és borral, ceg-nackal vagy növényi márpókkal vegyítve kitűnő ízű vegyületeket ad: a

MATTONI-FELÉ
GISSHÜBLER
Száraz- és nedves-élesztő

oltja a szomjat, hűst és felfrisít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikkasztó hatása ellen.

419

Nagyobb birtok kezelésére ajánlkozom.

Belterjes gazdálkodás összes ágazataiban 21 év óta megszakítás nélkül kitűnő eredménnyel önállóan gazdálkodtam.

Bővebb felvilágosítást e lap kiadó-hivatalában.

Dr. Velcsov Géza,

ügyvéd,

419

irodáját

ARADON,

Sárossy-utca 7. sz. a. megnyitotta.

József főherceg-ut 10-ik szám alatti ház első emeletén

5 nagy szobából, nagyszámu mellékhelyiségekből álló, villamos világítással s minden kényelemmel ellátott

lakás

folyó évi május hó 1-jétől kiadó.

Bővebbet a házban.

463

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Naponta d. e. 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok ugy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Aradi divatárú-üzlet részére a olpőáru-szakban jártas ügyes, fiatal segédet.

Ugyanannak a részére a férfi- és női divatárú-üzletben jártas, szakképzett segédet.

Aradi festék-árúüzlet részére e szakmában teljesen jártas, magyarul és németül tudó segédet.

Aradi borkereskedés részére, fiatal, e szakmában teljesen jártas segédet.

Vidéki városba, női divat áruház részére szakképzett könyvvezetőt és levelezőt.

Vidéki városba, a magyar és német nyelvben jártas, szakképzett idősebb vaskereskedő-segédet.

Vidéki gyári iroda részére a magyar és német levelezésben jártas gyakornokot.

Vidéki rőtös és fűszer-kereskedés részére a magyar és lehetőleg a két nyelvben jártas, szakképzett, ügyes segédet.

Vidéki fakereskedés részére 14—15 éves, románul tudó gyakornokot.

Ajánlunk:

Fűszerkereskedő-segédet, a ki elsőrendű aradi, nagyban és kicsinybeni fűszerkereskedésekben hosszabb ideig alkalmazva volt.

A női- és férfi-divatárú szakban jártas, szakképzett intelligens segédet.

Irodai gyakornokul fiatal, szép írásu női alkalmazottat.

Elsőrendű férfi-divat, rövidáru, merinbergi, játék- vagy műszer-üzletbe 22 éves a magyar és német nyelvben jártas segédet.

Vaskereskedő-segédet, aki elsőrendű vidéki vas-üzletekben hosszabb ideig működött.

Rőtös- és vegyesáru üzletek részére több ügyes románul tudó segédet.

Raktárkezelőnek, 24 éves, a divat, rőtös, továbbá a fűszerüzletben jártas, magyarul, németül és szerbül tudó segédet.

Estli foglalkozásra, gyakorlott, szakképzett könyve lőt és levelezőt.

A vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,

titkár.

igazgató.

404

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg
rheuma, csúz, köszvény és idegzsába ellen
a villamfényfürdőket

Dr. HECHT

gyógyintézetében

Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Telefon 270.

400

MAROSVIZI HALÁSZATI TÁRSULAT ARAD.

Árverési hirdetmény.

Alólirott társulati igazgató részéről ezennel közhirre tétetik, hogy a társulat kezelésébe átment alábbi halászati jogok hasznosítása céljából a választmány által elrendelt árverések a következő sorrendbe fognak megtartatni.

1. Soborsinban a község házában márczius hó 16-án délelőtt 10 órakor a következő községekre nézve, u. m.: Szelistye, Iltyó, Petris, Tok, Kujás, Vinyest, Kapriora, Bulcs, Hallalis, Konop, Kelmák, Odvos területére.

2. Uj-Aradon márczius hó 18-án délelőtt 9 órakor a község házában, Szépfalu, Kisfalud, Zsigmondháza területére.

3. Aradon márczius hó 18-án d. e. 11 órakor a városházán, a kis tanácsteremben Arad sz. kir. város területére.

4. Kis-Zomborban márczius hó 23-án délelőtt 11 órakor a község házában, Sáralfalva, Német, Szerb és Magyar-Szent-Miklós, Kis-Zombor területére.

Az árverési feltételek a társulati igazgatónál megtekinthetők (Szépfalun.)

Versenyzők kötelesek az árverés előtt a kikiáltási bérösszegnek 10%-át bánatpénzül letenni.

Szépfalun, 1902. évi márczius hó 5-én.

Sármezey Árpád,

társulati igazgató.

448

MINDEN HÖLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt, májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Masszázhhoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Gezakis ezen készítmények valódiak, a melyek czimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessenek óvakodni!

Egy tévely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér.

Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pinter Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palfán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Ármán, Eleken: Ifj. Pekker István, Földékon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonezon: Molnár István, Gyorokon: Masznik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kunagótán: Fejes Lajos, Kurticson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovács házában: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzócs Adám, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rokszin János, Pankótán: Posevitz Gusztáv, Pivvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hanzler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

5178—1902. szám.

Aradvármegye alispánjától.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A vármegye tulajdonát képező lovaslaktanyában szükségessé vált színezési asztalos és lakatos munkálatok biztosítása céljából folyó évi márczius hó 20-ik napján d. e. 10 órakor a vármegyeház kis üléstermében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Költségvetési összeg 7319 kor. 69 fillér.

Miről vállalkozni óhajtok azzal értesítettnek, hogy zárt ajánlataikat fenti nap d. e. 9 óráig hozzám 10%-os bánom-pénz csatolása mellett annak kitüntetésével adják be, hogy a feltételeket ismerik és annak magukat mindenben alávetik.

A feltételek, terv és költségvetés az aradi m. kir. állam-építészeti hivatalnál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Arad, 1902. évi márczius hó 1-én.

Dálnoki Nagy Lajos,

alispán.

483

Üzlet felosztás és végeladás!

Rövidáru-, férfi-divat-, női pipere-, diszműáru-, kalap-,
cipő-üzlet felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

végeladást

rendezek s a raktáron lévő áruk

minden elfogadható árban

eladotnak.

Tisztelettel

Ruzsonyi Endre

Arad, Andrássy-tér 24., Hungária kávéház mellett.

Az üzleti berendezés eladó.

STÖHR MATYÁS

hangszerüzlete

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Hangszerek, hegedűk, bőgők, harmonikák, cziterák, gitárok, floták, dobok, klarinétok, szóval mindennemű hangszerek és az ahhoz szükséges kellékek nagy választékban vannak készletben.

Tört és régi hegedűket és bőgőket veszek vagy ujakra becserélek.

1879

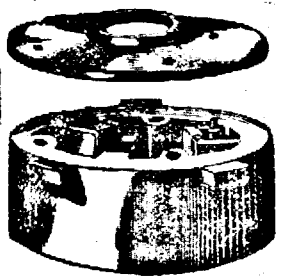
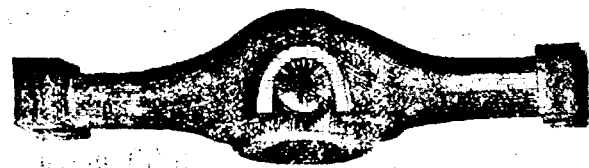
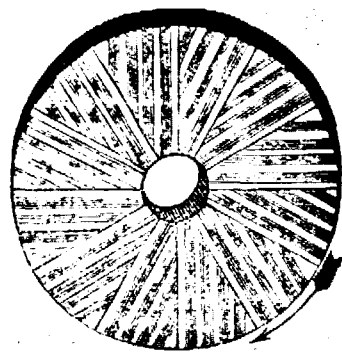

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

A valódi Réthy-féle pemetefü-cukorka csak a készítőnél vagy az alábbi gyógyszerházakban kapható:

Aradon: G. Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József, Tábor Gyula, Vojtek Kálmán és Vojtek és Weisz, Világoson: Kriván János gyógyszerházakban, Csermón: Berkes Árminnál.

1215

Nagy raktár
elsőrendű portland-czement
és vízhatlan mészből.

≡ Az ujvidéki kova malomkövek egyedüli elárúsítása. ≡

Malom-berendezések és azokhoz szükséges eszközök és anyagok:

Sárospataki és francia malomkövek, valódi svájci malomkő élesítő szerszámok, francia köszörükövek, kül és belföldi gépszijak, hengerszékék, lietzelyem szövetek, felvonó hevederek, serlegek, serleg-csavarok, fa-szif korongok, kötél korongok, legjobb minőségű kenőanyagok, zsák-taligák, ólom-zárak stb.

Szesz gyárak részére: Különböző jó minőségű gép és henger olajok, süritő anyagok, asbest-lemezek, asbest zsinórok, Burgmann fele tömitések, olajbelek, Hungaria-frictions zsinórok, kautsuk-árak, kender tömitések, feszmerők, ellenőr. ó csapok, vízállást mutató készletek, sárga és vörös réze-övek, kovacsolt vascsövek és összekötő részei, gőzhenger kenő-szelenczék, Staufer-féle kenő-szelenczék, önműködő kenő-szelenczék sárga rézből.

Cséplőgépek és locomobil javításához szükségeselt uobsinek, dobsin-csavarok, locomobil forresövek, csősüritő gépek, sedrony és sör. e csőkefék, csavar metszők, csavar-kulcsok, réteg-fém, reszelők, szerszám acél, cséplőgég rosta-lemezek, tápszivattyu kautsuk csövek, emelő gépek stb.

Gazdaságok részére: gazdasági, raktármérlegek, gabona zsákok, legjobb minőségű cséplőgép, locomobil, kazal, szeker- takaró ponyvák, gép olajok, gépszir, kocsikenőcs, petroleum, carbolineum fedellemezek és szegek, kerti és tüzi fecskendők, kender tömlők, cukorrépa-művelő eszközök stb.

Szőlőszetek részére: borsajtók, bor-szivattyúk, prima minőségű kacsuk tömlők, perme-
tezők és alkatrészei, kékkő kénpor fuvo stb. — Legjobb minőségekben és a legjutányosabb árakon kaphatók

358

Magyar Ferencz

gép-, szerszám- és műszaki kellékek üzletében

Aradon. Zrinyi-utca 6. szám. — Megyei és városi telefon 30 szám.

* * * Plisszirozás és Gouvelirozás bármily szélességben elvállaltatik. * * *

Tavaszi és nyári Ujdonságok!

Megérkeztek.

Remek szép ruha szövetek a legdivatosabb színekben.

Nagy választék fekete sima és mintázott szövetekben.

Különlegességek fehér áttört és himzett batistokban.

Remekszép valódi francia Pompadour batisztokban.

Napernyők rendkívül izléses kivitelben.

Blous selymek óriási nagy választékban.

447

Ifj. Kopetkó Károly

Templom-utca, ARAD, Minoritapalota.

Városi és megyei telefon szám 477.

Városi és megyei telefon szám 477.

* Minták a vidékre kívánatra bérmentve küldetnek. * Szolid elv. Pontos kiszolgálás. *

Ruha-diszokban meglepő választék.

Kitűnő fegyházi kötött harisnyák.

Műjég.

Czukrázok, kávések, vendégfősök, mézárosok és hentéseknek szükségelendő

jég mennyiségre

vonatkozó megrendelések **már most** bejelenthetők, illetve előjegyezhetők. 456

Ez ügyben értekezhetni lehet naponta a hivatalos órák alatt

Aradi és esanádi egyesült vasutak

igazgatósága.

(Iózsef főherceg-ut 22. sz. H. emelet, 18. sz. ajtó.)

Telefon szám 445.

T. Cz.

Van szerencsém nagyrabecsi rendelőknek szives tudomására adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a **Jemplom-utca 3. sz. alatti czipész-üzletemet**

felosztattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tokóli-téri Kishalmi-főle gőzfürdő mellett folytatom.

Főtörökvésem oda irányul, hogy nagyrabecsi rendelőkmet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítek, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradok kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utcz 2. sz.

Telefon 39. szám.

Ajánlunk igen t. vevőknek első minőségű szagtalan

fűtő-kőszet

50 kilós zsákokban csomagolva, bérmentve házhoz szállítva

100 kiló 3 kor. 40 fill.

Allandóan raktáron tartunk

elsőrendű

kovács-kőszet

és darabos 1470

bükk-faszet is

50 kilós és 25 kilós zsákokban. Megrendelések pontos hazaszállítása végett felnap időt kérünk.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése Aradon.

Életrevaló ujtítás!

Visszatérve tegnapi lapunk közleményére, ma abban a helyzetben vagyunk, hogy hű másolatban és eredeti nagyságban bemutathatjuk olvasóinknak a Porter Vilmos Nagy Áruházában **uj év óta** rendszeresített fénykép-bont.

A csinos és praktikus kezelhető karton-lap egyik oldalán a következő szöveg olvasható:

!! Tessék megóvni!!

FÉNYKÉP-BON

Minden bevásárlás alkalmával sziveskedjék a bevásárlás összegét jelen jegyzéken pénztárunknál elismertetni.

Bevásárlási előjegyzés!

Kelet	Tomb	Összeg		Megerősítve
		Kor.	fill.	

Porter Vilmos Nagy Áruhaza

Arad, Szabadság-tér.

Tessék fordítani!

A másik oldal az ingyen fényképek kedvezményét magyarázza, különösen kiemelve, hogy a 20 korona összegű bevásárlás, mely egy képre jogosít, történhet most már **r szletekben is**, s hogy egy fényképen két, esetleg több személy is nagyítható. Az eredetinek hű másolatát a következőkben adjuk:

Porter Vilmos Nagy Áruhaza

Arad, Szabadság-tér.

FÉNYKÉP-BON

Pénztáram minden vásárlást ha az megoly csekély összegű is, a tuloldali jegyzéken megerősít, s midőn az összes bevásárlások 20 koronát tesznek ki,

teljesen ingyen adok

bármely fénykép után, egy művészies kivitelű, 65 centiméter magasságú, hű

életnagyságú fényképet,

csupán a díszes papirkeretért, melybe a kép foglalva lesz, térítendő meg önköltségem fejében 3 korona. Egy fényképen két, esetleg több személy is nagyítható. — Számtalan elismerő nyilatkozat tanuskodik arról, hogy a nagyítások kitűnően sikerülnek.

Az áruház a következő osztályokra van beosztva:

- I. Uri-divat osztály.
- II. Női-divat osztály.
- III. Háztartási és díszítő eszkek.
- IV. Alkalmi ajándékok.
- V. Aradi emléktárgyak.
- VI. Játékszerek.

TELEFON 438.

Legnagyobb választék arany, ezüst és ékszer-tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA,

Mínorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban megvétetnek, vagy becsereíttetnek.

I. rendű minőségű

tölgyfa

szőlőkaró

5, 6, 7 sukk magas

kapható

Kolin Józsefnél

Duudon, Kresztaménesen és Ternován a raktárban. 481

Tölgydongák fél akótól 100 akóig.

Férfiak

ingyen kapnak

olyan új találmányu orvoságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte írnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifilisben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvoságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés öreljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érte bárhonnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvoságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: Staat Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika. A levelek mindig berentesítendőek. 1341

Himzések.

Nagy termelőképességű svájci himzómintagyár keres tisztességes és tevékeny hölgyeket nagy ismeretséggel a minták eladása céljából. **Árak osztrák értékben.**

Az áru franco, csomagolva küldetik.

Ajánlatok. Za. G. 269. Rudolf Mosse St. Gallen, Svájc

Inézendők.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség tudomására hozni, hogy képviselőtünk

NEUBAUER MANÓ urra

ruháztuk át.

Tisztelettel

473

Magyar asphalt részvénytársaság.

Kapcsolatban fenti hirdetésre, van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy **nedves lakások, pinczehelyiségek** stb. gyökeres **szárazzá tételét** jótállás és legolcsóbb árak mellett elvállalom, ugyancsak **járdák, kocsutak, kapubejáratok burkolását természetesen aszfalttal**, valamint **magtárak aszfaltozását** oly módon, hogy azok teljesen **féregmentesek**. Elvállalom továbbá minden a **czement, beton** és a **kövezési szakmába** vég munkálatok kivételét.

Tisztelettel

Neubauer Manó

vállalkozó és a magyar asphalt részv. társ. képviselője

Arad, Fábrián-utca 6 a. szám. — Telefon szám 411.

A melyből a chicagói világiállításon több mint 2 1/2 millió adatott el, most nálam

csak K. 2.40

CSODA MIKROSKOP

csékely árért (K. 2.40 előleges beküldése után bérmentve, 40 fillérrel több utánvét mellett) kapható. E csoda mikroszkop előnye, hogy minden tárgyat körülbelül 1000-szer nagyobbítva lehet látni, tehát porszemek és a szem által ki nem vehető állatok oly nagyoknak látszanak, mint az aranybogarak. Nélkülözhetetlen füvészet és zoologia tanításánál és egy rég kívánt háztartási szerkezet, mely által minden tápanyag megvizsgálható megállapítható, hogy hamis, valamint a húsok a borsókák létezése. A vízben élő baczilusok, melyek tiszta szemmel ki nem vehetők, vigan uszkálni látjuk. Azonkívül rövidlátóknak mint loupe a legkisebb betűk olvasására is alkalmas. — Jobb mikroszkop 2500-szoros nagyobbtással beleértve több oly esettel és object üveggel csinos szekrénykében csak K. 5 — Használati utasítás mellékeltek. — Igen finom távosívek, igen nagy távolságra használhatók, achromatikal üvegekkel, 3 kihuzattal, sárgarézből, elegáns dobozban csak K. 5. — Szétküldés: 1335

A. FEITH, Wien, V2 Matzleinsdorferstrasse 76.

Feltűnést keltő nyilatkozat!

Kedves Hajós ur!

Ma, midőn oly sok ismeretes tyukszemirtő szer dacára, legtöbbször írhatóatlannak tartják a tyukszemert, már nem is igen ajánlanak nyugodt lélekkel tyukszemirtő szert, hacsak nem ismerik az „ANAGALLINT“, a mit egy szerencsés pillanatban ön talált fel, kedves Hajós ur.

E bámulatos szernek köszönhetem, hogy sok másfajta drága szerem sikertelen használata után, a 8—10 éves tyukszemektől teljesen megszabadultam.

A tyukszemirtő szerek helyett most már örömmel ragadom meg a tollat, hogy gratuláljak figyelmet érdemlő találmányához és köszönetemet fejezzem ki önnek, hogy megszabadított a gyötrelmes tyukszemektől.

Arad, 1901. év november hó 7-én.

Tisztelője

Ritt Gyula.

Tyukszem, szemölcs és bármilyen bőrkeményedést bámulatos rövid idő alatt elpusztít a

Hajós-féle **ANAGALLIN.** Ára 35 kr.

Fagybalsam,

kipróbált kitűnő szer fagyás, valamint a fagyás által okozott kellemetlen bőrvizkedés ellen. Két, három nap alatt legbiztosabban gyógyít s minden fagyási büttyköt sikeresen eltávolít. Egy üveg teljesen elegendő. Ára 35 krajczár.

Kaphatók egyedül a feltaláló és készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratoriuma

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Alapító év 1850.

Sürgöny cím: Krispin terem.

Telefon sz. 35.

Krispin József

Arad.

Hangszerek, kölcsönkönyvtár

hangjegyekereskedése,

Deák Ferencz-utca 28. szám.

Legnagyobb választék.

1840

Zongorajavítások és hangolás. Havonkénti bérbeadás jutányos árak részletfizetés mellett is.

Aradi világítási és erőátviteli részvénytársaság.

Meghívás.

Az aradi világítási és erőátviteli részvénytársaság

1902. évi márczius hó 24-én d. u. 6 órakor a társaság irodájában (Hajó-utca 3. sz.)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a társaság részvényesei tisztelettel meghívottnak.

Napirend:

1. Indítvány az igazgatóság tagjai számának szaporítása iránt.
 2. 2 igazgató választása.
 3. Az alapszabályok 28. és 83. pontjainak megváltoztatása.
- A közgyűlésen szavazati joggal bírnak mindazon részvényesek, kik részvényeiket 3 nappal a közgyűlés határnapja előtt Aradon a társaság pénztáránál vagy az aradi ipar- és népbanknál letéteményezték. Aradon, 1902. évi márczius hó 8-án.

500

Az igazgatóság.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy helyben

Andrassy-tér „Nádor” szálloda épületben

egy a mai kor igényeinek megfelelő

uri szabó-üzletet

nyitottunk.

Üzletünket a legjobb minőségű belföldi, valamint **valódi angol szövetekkel** szereltük fel, s ekként a legmesszebb menő igényeknek is, **ugy a szövetek minősége, mint a szabás kifogástalansága és eleganciája** tekintetében megfélelhetünk.

Magunkat a n. é. közönség szíves partfogásába ajánlva, vagyunk

teljes tisztelettel

Goldner és Wormser,

uri-szabók.

498

BEDŐRSZÖLÉSRE OSZ, RHEUMA ÉS IDEGFÁJDALMAK ELLEN, AZ INAK ÉS IZMOK ERŐSÍTÉSÉRE.

KWIZDA FLUID. Kígyóvédjegy.

Tourista fluid. Kwizda köszvény fluidja.

Erősítő és erőmegújító szeléből eredménytel használik az összes turisták, kerékpárosok és lovagok nagyobb utak után.

1 üveg ára 2 kor. 1/2 üveg ára 1 kor. 20 fill.

Valódi minőségben kapható a gyógyszerárakban.

Főraktár:

Kwizda Ferencz J.

cs. és kir. ausztr. magy. rom. kir. és bolg. f. jelelm. udvari szállító. kerületi gyógyszerész.

Korneuburg, Bécs mellett.

Szálloda bérbeadás!

A Petőfi-utca 9. szám alatti

„Magyar Korona“ szálló

(volt Oroszlán szálló)

11 vendégszobával, nagy étteremmel és minden hozzátartozókkal

3 évre, esetleg hosszabb időre előnyös feltételek mellett

1902. május hó 1-től kiadó.

Bővebbet az Aradi polgári takarekpénztárnál (Minorita-palota.)

Seabury & Johnson-féle

Benson-Tapasza

a leghatásosabb szer

Köszvény, csusz, derékfájás, csipőfájás, hátbaj, mellbaj, köhögés, minden meghülés ellen.

Óvakodjunk esekélyebb értékű utánzatoktól!

Louis Ritz & Co., Hamburg.

Aradon kapható: Földes Kelemen, Hajós Árpád gyógyszer-tára az „Isteni Gondviselés“-hez és Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Szabadság-tér.

Telephon 436.

Vasgerenda, szekertengely, ráfvas, aczélsákányok, metsző-olló, kertész fűrés, oltókések és egyéb aruczikkek jó minőségben és olcsó árban kaphatók

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésében 1561

Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

1292—1902. szám.

Temesvári vásár hirdetés.

Az idei temesvári Szt.-József **országos vásár** f. évi márczius hó 13-ától bezárólag márczius hó 17-éig fog megtartatni.

Márczius 13. (csütörtök) 5 óra reggel előtt az állatfelhajtás tilos.

Temesvárott, 1902. évi január hó 24-én.

A városi főkapitányságtól:

Bandi Rezső,
főkapitány.

395

Bánati ló, szarvasmarha, juh- és sertésvásár. Gyümölcs-, mezőgazdasági, kereskedelmi- és iparvásár.

Meghívó.

Világos hegyközség előljárósága folyó hó 20-án délelőtt 10 órakor a község házában

közgyűlést

tart, melyre az érdekeltek tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1902. évi előirányzat hitelesítése.
- 1900—1901. évi számadások átadása.
- Tisztujtás az 1902., 1903. és 1904. évekre.

Világos, 1902. márczius 7-én.

Greck Mihály,
hegyközségi jegyző.

Bérlőtulajdonosoknak

és

földbirtokosoknak

törlesztéses kölcsönt 42 1/2 és 50 évre jutányosan és előnyös feltétel mellett közvetit és értesítést ad

Sárkány,
Budapest, Váci-körút 21.

Gömbölyű rózsakarókat

és

virágbotoeszkákat,

továbbá

szőlő- és árvédelmi karókat

ajánlanak

Munk H. és Fiai

gőzfűrés, parkett, bordó, láda és faarugyár

Maros-Szlatinán, Aradmegye.

Most már lehet szerencsénk!

Régen óhajtott 30.000 méter selyem

megérkezett!

Kizárólag valódi kuksi-féle minden színben.

Nyári mosó selyem 35 krajczár.	Sima Sura 50 krajczár.	Pongee 50 krajczár.	Taft selyem 85 krajczár.
--	----------------------------------	-------------------------------	------------------------------------

Nagyon elegáns férfi ruha-kelmék.

Egy öltöny, 3 mtr. 2 forint.	Egy öltöny, 3 mtr. 3 forint.	Egy öltöny elegans 4 frt 50 kr.	Egy öltöny valódi angol 6 frt.
--	--	---	--

Igen szép dolgok női ruha-szövetekben.

Vászon, schifon, asztalnemű, szőnyegek, szabó kellékek, harisnyák, zsebkendők, abroszok, cartonok, esőernyők meglepő olcsó árakban.

Volt Schwemmer-féle üzlethelyiségben Hunyadi-utca 1. sz.

Grosz és Glück cégénél.

Május hó 1-től üzlethelyiség változás, közelebb a kukához.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronára kerül és 20 szó-
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ár-

tevéseket a kiadóhivatal ad; levél-
beni kérdésekre a válasza való lé-
nyeg mellékelendő. Telefon értesítések
nem ad a kiadóhivatal.

Három hold szőlő
Paulison, 7 percznyire az állomás-
tól, fele részben már beültetve,
kedvező feltételek mellett eladó. Bő-
vebbet Kiliényi János Aradon. 485

Kiadó lakások.
3 szoba konyha, 2 szoba, konyha,
1 szoba konyha, a hozzátartozó
mellékhelyiségekkel kiadó. Értekez-
netni Marek Samu háztulajdonos-
nál Szabadságtér 12. vaskapu. 397

Ház és háztelek
Aradon, Kölcsey utca 9. sz. a ked-
vező feltételek mellett eladó. Érte-
kezhetni ugyanott a háztulajdo-
nosnál. 480

Használt ólom
megvételre kerestetik. Ajánlatokat
a kiadóhivatalba.

Egy nagy boros pincze
nagy hordókkal ellátva, bérbe ve-
hető Perényi utca 2. számú, Ká-
szonyi-féle házban. 439

Soborsinban
ezen remek falkvésű és levegőjű
vidéken két butorozott szoba ki-
adó, egy uri családnál, esetleg tel-
jes ellátással. Czim a kiadóhiva-
talan. 485

Használjuk fel a kedvező alkalmat!
VARGA JÓZSEF
butor- és épület-asztalos üzlete
Arad, Kápolna-utca 6. sz.

Tultermelés miatt minden elfogadható
ár mellett ajánlom 1709
kész háló- és ebédlő-szoba butoraimat
és olyanokra megrendelést jutányos ár
mellett készséggel elfogadok.
Építész és építető uraknak ajánlom
kitűnő anyagból készült épület-asztalos
munkáimat és parkettáimat Pénzügy-
és ügyvédeknek ajánlok irodai beren-
dezésekre, továbbá készítek portálokat és
boltberendezéseket kereskedők részére.

Jutányos árak!
2 kazal
SZÉNA,
egyik 12, a másik 16 öles, egész-
ben vagy fele részben
eladó
Kintzig Jánosnál
Konopon. 485

Gurahonezi
portlandciment
egyedüli magyar gyártmány, mely a
magyar mérnök- és építész-egylet ál-
tal megszabott normákat 60-70 szá-
zalekkel felülmúlja, rendkívül finom
örlésben, kis és nagy mennyiségben,
gyári áron kapható
Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak
szertáránál
Arad állomás mellett.
Megrendeléseket az Arad-csanádi Egye-
sült Vasutak központi irodája is elfo-
gad és a cementet kívánatra házhoz
szállítja. 324

Tisztviselők és napidijasok,
kik az irodán kívüli önálló kereskedelmi te-
vékenységre hajlandósággal és qualifika-
cióval bírnak, **szép keresetre és**
carriér-re tehetnek szert. Aján-
latok „Ambitio“ jelige alatt a kiadóhi-
vatalba küldendők. 381

Könyviteltanból
és szépírásból olcsón és rövid idő
alatt eredményes oktatást nyújt fel-
nőttek részére helybeli részvény-
társaság főkönyvelője. Czim a ki-
adóhivatalban. 498

Pénzkölcsönt
mint személyhitelt kaphatnak hiva-
taltok s katonatisztek mérsékelt
kamatláb s utólagos díjazás mel-
lett. **Pontos** czimmal ellátott meg-
keresések intézendők „Coulans 33“
jelige alatt Budapest, Keleti pályá-
udvar posterestante. Feltétlen **dis-
cretio** biztosítva lévén, névtelen
ajánlatok figyelembe nem vétet-
nek. 492

Távbeszélő 369.
Gróf KÖNIGSEGG LAJOS
a magyar kir. Államvasutak gépgyár-
nak arad-csanádi kizárólagos képviselője
Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz.
Kívánatra küld 1580
árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Állást nyernek.
Az Országos Pályázati Közlöny ut-
ján, mely az országban betöltendő
összes állásokat közli, állást nyer-
nek: ipari és kereskedelmi, mező
és erdőgazdasági és műszaki tiszt-
viselők, közszolgálati és jegyző-
írnokok, notisztviselők, kereske-
delmi alkalmazottak és gyakornok-
ok. Előfizetési ára 1/4 évre 4 ko-
rona. Mutatványszámokat 30 fillér
beküldése ellenében küld a kiadó-
hivatal Budapest, Rökk Szilárd-
utca 27. Álláskeresési beiktatás-
nál minden szóért 2 fillér, vasta-
gabb betűvel 4 fillér, nyilttérben
pedig minden szóért 6 fillér fize-
tendő, mely hirdetések legkés-
őbb csütörtökig fogad el a kiadó-
hivatal. 440

Alkalmi ajándék!
300 drb csak 1 frt 80 krért.

Egy remek aranyozott óra elegáns
lánczsal, pontosan jár, 3 évi jótállással;
1 remek collier keleti gyöngyökből, diva-
tos női ékszer karra, hajba vagy nyakra,
szabadalmazott zárral, 1 elegáns nikel
zsebkes két pengével, 1 elegáns pénzer-
szény bőrből, 1 elegáns nikel zseb
íróeszköz, 1 pompás női brosz (párisi facon),
1 pár elegáns női fülöntüggő simili-bril-
liánttal (csalódásig hü utánzat), 1 készlet
double-arany kezelő- és inggomb patent
zárral, 1 elegáns zseb toillette-tükör (belga
üveg) tartálylyal, 1 illatos toilletteszappan,
1 elegáns nyakkendő-tü simili-brilliánttal,
1 elegáns gallértartó, 35 angol használati
csikk levelezésekhez, 250 drb különféle, a
háztartásban szükséges tárgy. Mindezen
300 tárgy — beleértve az elegáns órat,
mely egymagában megéri a pénzt — után-
vétel mellett csak **1 frt 80 krért**, csu-
pán rövid ideig kapható: 494

Internat. Exporthaus
M. B. Bravmann, Krakau.
Meg nem felelőért a pénz visszaadatik.

Kapható minden könyv-
kereskedésben, vagy a pénz
beküldése esetén megküldi
bérmentve a Szegedi Napló
kiadóhivatala. 397

Ház eladások!
Előnyös fizetési feltételek mellett az alábbi házak:
Rákóczy-utca 27. sz.
Vágóhid-utca 33. sz.
Miklós-utca 22. sz.
Határ-utca 1. sz. (Szt.-Péter-tér 3. sz.)
György-utca 24. sz.
Gáj, Templom-utca 52. sz.
eladók. A házak kívánatra bárki által megtekinthetők.
Bővebbet a tulajdonos: **Aradi Polgári Takaré-
pénztárnál.** (Templom-utca, Minorita-palota.)
Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Uj hal-áruda!
Van szerencsém a n. é. vevőimet úgy
a n. b. közönséget értesíteni, hogy Ara-
don, a háltéren az „Arany potyka“
helyiségben
élő és nyers halak
bármely nagyságban és fajban a napi ár-
folyam szerint mindenkor nálam kapha-
tok. Póstaí megrendelések a legponto-
sabbban utánvét mellett eszközöltetnek.
Becses pártfogásáért esd
tisztelettel
Widulovits Mária,
haláruda tulajdonos.

TROPON a legjobb tápláló és erő-
sítő szer.
TROPON ötszörte táplálóbb, mint a
hus, melynek legfontosabb
részét: fehérnyójt tartalmazza.
TROPON növeli az egészségesek
testi erejét, megakada-
lyozza a betegek elgyöngülését, siettetti az
üdülők megerősödését.
TROPON megbecsülhetetlen mind-
ama betegségekben n. me-
lyekben könnyen emészthető és bőséges
táplálékra van szüksége a betegnek.
TROPON nélkülözhetetlen táplálék-
azért mindazoknak, kik-
nek rossz a gyomruk, betegek a beleik,
gyöngék az idegek, a kik vérszegények,
köszvényesek, fűdőbajosok, cukorbeteg
és más olyan bajokban szenvednek, me-
lyek a rendszer étellekkel való táplálkozást
lehetetlenné teszik.
TROPON nemcsak a legjobb, hanem
a legolcsóbb fehérnyó-
szítmény is. Ára: 100 grm. 1 kor. 20 fill.
TROPON kapható minden gyógy-
szertárban. 387-2

Magy. kir. Államvasutak igazgatóság.
111605—1901. sz.

Pályázati hirdetmény.
Az alulírott igazgatóság a magy.
kir. államvasutak Fiume—Brajdicza
állomásának villamos világítására
szükséges berendezések létesítésére
ezennel nyilvános pályázatot hirdet.
Az ezen munkára vonatkozó
részletes módozatokat tartalmazó
ajánlati felhívás a magy. kir. állam-
vasutak igazgatósága E. I. szakos-
tályában (Budapest, VI. Andrassy-
ut 75. III. em. 27. ajtószám) kap-
ható.
A feltételnek megfelelően ki-
állított ajánlat ivenkint egy korona,
mellékletei pedig ivenkint 30 fill-
léres magy. kir. okmány bélyeggel
ellátva, lepecsételve legkésőbb
1902. évi március hó 28-án déli 12
óraig a magy. kir. államvasutak
igazgatósága gépészeti főosztályá-
ban átadandók, vagy postán oda
küldendők és a boríték ezen kül-
czimmal látandó el: „Ajánlat ad
111605—901. szám-hoz Fiume—
Brajdicza állomás villamos világi-
tás berendezésére.“ Az ajánlat vég-
összegének 5%-át tevő bánatpénz
legkésőbb f. évi március hó 27-én
déli 12 óráig a magy. kir. állam-
vasutak budapesti főpénztáránál le-
teendő.
Bánatpénz nélkül, elégtelen bá-
natpénzzel, részletmunkákra vagy
elkészve benyújtott ajánlatok, vala-
mint olyanok, melyek nem pinto-
san és a részletes módozatok
betartásával állíttatnak ki figye-
lembe nem vétetnek.
Budapest, 1902. február 17.
Az igazgatóság.
(Utányomás nem díjazatik.)